

1749.

1. Knoch, Ferd. Phil: De laudatione et nominatione
authoris
2. et Sigfried, Gustavus Philippus: De incongrua
matrimonii etmorganaticam . . . et statum
nostrum Germanicum applicatione. 2 Bunde

1750

1. Bayn, Fredericus Frachius: De recognitione et
diffensione manus absente.
2. Bekens, Carolus Gueter: De moderata non constitutio-
nis pacis publicae in supremis dicasteriis
3. Haas, Danianus Ferdinandus: De monarchia S. R. I.
limitata
4. Hertay, Nicol. Joseph Fod: An matrimonium ad
morganaticam ex jure fluit propter disparitatem
sortis . . . a vero ex pacto?
5. Mogen, Anton. Gorp: De diffamato provocante
forum provocatum revocante

1750.

6. Pistor, Joannis Christophorus: *De concursu creditorum et cessio-
narii secundum diversa juris Romani principia, et
usum hodiernum forensium.*

1751.

1. Eckling, Gottlieb: *De Inducorum Mauer - Francofurtensium
conditione duciori*
2. Fleischmann, Jacob. Maur.: *De foro contractus in actionibus
contractus rescindentes competente*
3. Feniichen, Gabriel. Aug.: *De usu hodierno peritum curiae
in fendis Germaniae provincialibus.*
4. Kayser, Jo. Fried.: *De causis funditus in iudicio
disceptandis*
5. Luis, Amicus: *De indole et effecta pacti, quo litis
denunciatio remittitur et evictionis praestates firma
sua*

estis

, et

ina

lens

is

is

is

is

13

Pu. 1. num. 15.

1750, 2 5

DISSERTATIO INAVGVRALIS
HISTORICO-IVRIDICA

DE

MODERNO VSV CONSTITVTIONIS
PACIS PVBLICAE IN SVPREMIS
DICASTERIIS

EX GENVINIS FONTIBVS DILVCIDATA

SIVE QVAESTIO

VTRVM ADVOCATVS BENE CONSVLAT CLIENTIBVS,
SI IN CASV AD CONSTITVTIONEM PACIS PVBLICAE
QUALIFICATO POENALITER AD EAM CONCLV-
DAT, AN VERO PRAESTET, CIVILI REI
PERSECVTIONI INSISTERE?

QVAM

PRAESIDE DEO TRIVNO

EX DECRETO

ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
IN ACADEMIA LVDOVICIANA

PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA RITE CONSEQVENDI

PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISITIONI
SVBMITTIT

A V T H O R

CAROLVS ERNESTVS BEHRENS

HILDESINVS.

AD DIEM DECEMB. MDCCL.

G I E S S A E,

TYPIS IOANNIS IACOBI BRAVN, ACAD. TYPOGR.

DISSERTATIO IN ANNO 1785
HISTORICO JURIS

MODERNO VBI CONSTITUTIONES
PACIS PVBLICAE IN SVBIECTIS

EX GENIIS HONORIS DEDICATA

AVTHORIS AVGVSTI WILHELMI
HINCKE AD CONSTITUTIONEM
QVAE IN RE PVBLICA SVBIECTIS
DABIT IN RE PVBLICA SVBIECTIS
PERSPECTIO

PRASSIDE DNO T. 1785

ALLIIS SVBIECTIS SVBIECTIS
IN ACADEMIA SVBIECTIS

WILHELMI HINCKE

SVBIECTIS IN SVBIECTIS SVBIECTIS
SVBIECTIS SVBIECTIS SVBIECTIS

SVBIECTIS SVBIECTIS SVBIECTIS

SVBIECTIS SVBIECTIS

SVBIECTIS SVBIECTIS SVBIECTIS

EMINENTISSIMO
ET
CELSISSIMO PRINCIPI AC DOMINO
D O M I N O
IOANNI FRIDERICO
CAROLO,

S. SEDIS MOGVNTINAE ARCHI-EPISCOPO,
S. R. I. PER GERMANIAM ARCHI-
CANCELLARIO,

PRINCIPI ELECTORI,
EPISCOPATVS WORMATIENSIS
COADIVTORI &c.

DOMINO, DOMINO SVO CLEMENTISSIMO
SVAS THESES INAUGVRALES
HISTORICO - IVRIDICAS
DEVOTISSIMAE MENTIS AFFECTV
DICAT, DEDICAT, CONSECRAT

SERVORVM INFIMVS
CAROL. ERNEST. BEHRENS.

EMINENTISSIME
ET
CELSISSIME PRINCEPS ELECTOR
DOMINE, DOMINE
CLEMENTISSIME!

Cernis *Eminentissime, & Celsissime Princeps Elector*
supplices *Tuis* aduolutas pedibus hæc pagel-
las: cernes eas belli priuati iniuria infames; cernes
& loquentes iam fluctuantem, iam firmandam pa-
cem sancta Antecessorum *Tuorum* vigilantia corro-
boratam: quid si degenerantem pacis huius mox firma-

firmatae, mox autem alternantis modum ad Celsissimam Electoratus *Tui* sedem deponere ausim? fluctuavi ego cum pace fortis probandae dubius, tutumque attingere portum iterato allaboravi; anxius laboravi, tutus attingi, & *Tuo* suffultus Electorali favore attingi. En praesens animi mei deuotissimi argumentum, quod velim tot mecum literae loquantur, quot Eminentissimum *Tuum* subire conspectum praesumunt. Verum erubescunt illae impares gratiae, stupent pusillae in Eminentissima facie *Tua*, quae gratiae in me deriuatae amplitudinem spirat, & ita spirat, vt leuitas operis huius cedat, *Tuamque* nonnisi sedis beneficentissimae Eminentiam supplex adoret. Quanquam! diuina fere Virtus *Tua*, Solii Eminentissimi gloria, ac Clementia *Tibi* innata, submississimam erigit mentem, spemque appromittere videtur, fore, vt Electoralis idem fauor, qui pagellis eiusmodi Vitam & voluit, & dedit, eas quoque obscuras pronius respiciat, suaeque Authoritatis luce tueatnr. Quod si Clementiori fato nactae fuerint, vnum reddere humillime gestiunt, quo, dum Eminentissimis *Tuis* dicatae Rotis aduoluuntur, ple-
no

no quoque Volumine faustum *Tibi* saeculum, fau-
stiozem Principatum, faustissimam autem perennem-
que Vitam voueant, loquantur, quod ita vouet,
oprat, precatur,

*EMINENTISSIME ET CELSISSIME
PRINCEPS ELECTOR*

TVVS

SERVORVM INFIMVS
CAROLVS ERNESTVS BEHRENS.

DISSERTATIONIS
PROLEGOMENA.

Hominem in statu civili consideratum ad pacem, cum omnibus in societate cum ipso viventibus, colendam genitum esse, docet *Grotius* de I. B. & P. L. 3. C. ult. §. 2. in f. cum enim illi excellens, suaeque naturae conveniens appetitus societatis, & congenita sit facultas, sciendi & agendi secundum generalia praecepta iuris, sc. Ut honeste viuat, neminem laedat, & ius suum cuique tribuat, eum ad pacificam societatem natum esse, ipsa naturalis ratio suadet. *Grot.* in prol. n. 7. & 8. *Hobbes.* de Ciu. C. 9. §. 3. *Puffend.* L. 2. C. 2. nam quis vllam in bello societatem, & non summam potius dissociationem dixerit? *Grot.* L. 3. C. 4. §. 8.

Verum hanc tam decoram luminis congeniti sanctimoniam in quorundam populorum animis adeo eui-

euluisse dolet idem *Grotius*, vt ius a viribus & robore potentioris suspensum crederent, iuxta *Vetus Ennii* verbum:

Non ex iure manu confertum, sed mage ferro Rem repetunt.

A quo *Hesiodus* I. Oper. V. 187. ferreae aetatis homines, *χρηδαίνοιο*, vocauit, ipsasque manuarii origines iuris iam patere, in Dissertatione incomparabili de latrocinio gentis in gentem Th. 44. annotauit. Cl. *Thomasius*.

Ista labes veterem iam tum Germaniam ita infecit, vt populi eius ferocissimi & caeterarum vagina gentium ius etiam inter suos armis & potentia metirentur: *suscipere*, inquit *Tacitus* C. 21. de Mor. Germ. tam inimicitias seu Patris seu propinqui, quam amicitias necesse est, nec implacabiles durant; in externos autem, violata terminorum religione & sacris latrocinia & depraedationes permetterent. Ius, inquit *Pomponius Mela* L. 3. C. 3. in viribus habebant, vt ne latrocinii eos puderet, hoc proprium virtutis existimantes, expulsos agris finitimos cedere, nec quemquam prope se audere consistere. Imo latrocinia in externos facta laudi potius quam delicto vertebantur, nam, vt ait *I. Caesar* de B. G. L. 6. nullam apud eos habent infamiam, quae extra fines cuiusque Ciuitatis sunt, atque inuentutis exercendae, desidiaequae minuendae causa fieri praedicant; ibique: nec arare terram, aut expectare annum tam facile persuaseris, quam vocare hostes & vulnera mereri; pigrum, quin imo
iners

iners videtur sudore acquirere, quod possis sanguine parare. Inde est, quod apud omnes istos populos, quotquot se praesertim, ex septentrionalibus plagis, velut quodam turbine, in Galliae partes & Italiam olim infuderunt, lites subortae, non iudicio, sed armis & ferro sint decifae. Et quis hoc mirerur? ignorabantur in regimine teutonum democratia & Aristocratico scriptae leges: vna lex erat Imperii obseruantia: silebant postulantium vociferationes, & strepitus Iudiciorum, lite omni duellis dirimenda. *Iac. Thomaf. de variis duell. gen. geminum si dissidium super bonis personisque exortum esset, decisio illorum Druidibus (qui flamines erant) competiit; harum vero disceptationes bello priuato, cuique familiae legitimo discutiebantur.* *Id. Thomaf. d. l Tacitus C. 10. ibique Kirchmaier p. 177. seq.*

Sancta adeo haec erat germanis litigandi ratio, vt, cum Romani vigente iudiciorum legumque sanctimonia publicas huiusmodi inimicitias, quales in L. 1. L. 2. L. 3. L. 4. & 5. 7. & 10. seq. *ad Leg. Iul. de vi publ.* deprehendis, digne coecerent, isti processum hunc ceu insolitum quid demirati fuerint. *Vid. Vell. Paterc. L. 2. C. 11. hist. Hert. de pop. germ. p. 55. quid? quod inuisos adeo haberent Romanorum Aduocatos, vt linguam iis praescinderent, hoc dicto: tandem vipera sibilare desiste.* *Florus L. 4. C. 12.* apud illos interea, proculcato omni iure professa inter vnus velut reipublicae ciues odia, omnis hosti-

B litas,

litas, effectusque licentiae externi, publica alias bella ex gentium iuris rigore stricto comitantes, sequebantur, seque civilis belli furor in totam inuaforis familiam cruentissimis interdum caedibus dif-fundebat.

Hisce positis praenoscas, amice Lector, instituti mei scopum, praenoscas tractandam rei seriem, modumque his tandem malis statutum fusiori quodam tractatu desiderabis. Ast respuit laxum quoduis instituti mei ratio. Succinctum, si placet, historiceque delibatum tibi modum dabo, &, quod ignoscas, dabo dubium e fontibus genuinis haustum, aliumque tutiorem non tam fuasero, quam experientiam praxi ipsemet discas. Vale, & exili meo conatui faue.

CAPVT I.

DE VARIIS CONSTITVTIONVM PACIS PVBL.
GENERIBVS SVB CAROLINGICIS IMPERA-
TORIBVS, REGIBVSQVE FRANCICIS
ET SAXONICIS.

§. I.

Quantum atrox haec & pestilens civilis belli lues
cruoris exhauferit, vt forte vix plura gladi-
atorum paria olim Romanorum arenae conspicerent,
testantur rerum Franc. scriptores, & hos inter *Va-*
tesius

Iesus L. 15. ad an. 590. Turonens. VII. 14. testatur de rebus Ital. Sigon. ad an. 633. de O. I. G. Conring. 6. 2. & quamuis a Rege Longobardorum Rothari leges iis datas scribit Warfnerid. de gestis Longobard. L. 4. C. 42. illis tamen violentum ius armorum permissum fuisse aiunt.

§. II.

Huius tam impii moris, cum viri eruditissimi mentionem faciunt, non satis secernunt morem alium, quem aequè impium Luithprandus Longobardorum Rex in LL. T. 91. §. 4. & se propter consuetudinem gentis suae Longobardorum vetare non potuisse, ait, qui horum temporum iudicia foedabat, vt lites subortae singularibus pugnis & duellis dirimerentur. Vid. Nic. Vptoni lib. de off. mil. & aevi medii Glossarium Caroli du Fresne. Et de duellorum auguriis Tacit. qui C. 10. scribit: *Vates grauium bellorum euentus explorant; eius gentis, cum qua bellum est, captiuum quoquo modo interceptum cum electo popularium suorum patrii quemque armis committunt, victoria huius vel illius pro praeiudicio accipitur.* Sic & in Anglorum Legibus T. 9. habetur: si negat, campo decernat.

Verum cum peruicacior esset vis tam barbarae consuetudinis, ac vt Pontificum etiam fulmine misso expiraret, posteriorum temporum progressus docet, quam varii varia contra haec campium iu-

dicia, die Kampf = Gericht, priuilegia impetrarint, quae vide ap. *Datt. de P.P. L. 1. C. 1. n. 34. seq.*

§. III.

Immanem vero belli priuati dominatum ipsa Francicorum Regum Capitularia fatis ostendunt, quae, cum grassanti huic malo praescriptum necdum modum reperissent, sacramento solenni interiecto (quod Ohrueda etiam, vel, vt est in iure Saxonico *Ohrfried* nominatur, i. e. pax stipulata. Vid *Sibrand. Sicamam ad LL. Frisc.*) dissidia ista non modo composuerunt, sed & poenam pro faida pecuniariam statuerunt. Sic in Capitulari anno 779. C. 22. leges: *qui pro faida pretium soluere noluerit,* "nec iustitiam" exinde facere, in tali loco eum mittere volumus, "vt pro eodem maius damnum non crescat. Vide & Capitulare primum Caroli M. anno 802. quod refert Baluzius Cap. 32. f. 371. seq. Sed altius radices egerat intestini huius mali rabies, quam quae leniori hac coercitione quiesceret; hinc non solum Carolus M. Imp. Aug. an. 806. Constitutionem de pace publica constituenda & seruanda erexit, quam exhibet *Goldastus Collect. Constit. Imp. Tom. 1. p. 145.* Sed & parem Ludouici pii Constitutionem an. 837. in *Tomo eiusdem 2. p. 19.* reperies, qua saluberrime sancitum, vt omnes pacis publ. turbatores e vita turbatum irent. Add. *Theganus de gestis Lud. pii §. 6. p. 71.* qui refert exemplum de Bernardo Italiae rege in Imperatorem armato, intuitu diuisionis a Ludo-

Ludouico adhuc viuo inter filios factae. Conf. *Nitbard.* de Dispens. fil. Lud. pii p. 86. seq. Qui armatos in patrem filios ex LL. Salicis a statibus mortis condemnatos esse, sed lenitate Imperatoris seruatos afferit.

§. IV.

Et si hisce Carolingorum temporibus Imperii ordines non modicum regimini influxum darent, sicque Imperatori absque illorum consensu quendam statuum morte plectendi potestas praecisa, ut patet ex pace *Moersena* de anno 851. §. 6. neque fas ei foret, deficiente ordinum placito quidquam statuere, vid. d. *pax Merf. Art. 6.* sed leges omnes in Comitibus condendae essent, vid. *Conuent. Erford. de anno 852.* non negligendum tamen est Ludovici II. Imperatoris Rescriptum ad Nicolaum I. Pont. Rom. de pace Confluentana an. 860. quod idem *Goldast. Tom. 2. p. 25.* cum integro Recepto Comitiorum Confluentanorum eiusdem anni exhibet *T. 1. p. 192.* nam, imperante germanorum Rege Ludovico Infante, non impune tulit motas ciuiles turbas Albertus Bambergae Dux, qui varias in Arnomen Episcopum Herbipolensem inimicitias exercens, cum Conradum Francorum Ducem pro Arnone stantem an. 905. 3. Cal. Martii praelio exstinxisset prope Fritzlarium, vid. *Rhegino* ad an. 899. banni anathemate percellitur, sua in arce Bambergae septennio a Rege cingitur, ac tandem Hatone Ductore Regi traditus, capite minuitur,

tur, haud procul Werthemio, distantibus hanc poenam Tribure statibus Imperii. Vid. *Otto Frising.* L. 4. C. 14. *Vrsberg.* in Chron.

§. V.

Cum extincto Carolingorum stemmate novos in Sueuia sufflarent motus Bertholdus & Erchangerus, qui Conradum I. electum germanorum regem non agnoscebant, *Eccard in Cas. S. Galli*, hic anno 915. Constitutionem de P. P. qua capitis supplicium in violatores decernebatur, non tam condidit, quam anteriorem Ludouici pii confirmavit. Vid. *Goldast. d. l. Tom. 3.* atque nec sopitis inde sueuicorum turbis conuocat Rex an. 916. Concilium, quod capitis poenam in vtrumque violantem decernit; quo praeuio Sigfridus Episcopus eos e plurimis milite ereptos ferro subiicit Oettingae. Vid. *Diff. Gundling. de Conrado I. p. 57.* Aemulum pacis seruandae studium de Henrico Aucupe testatur *Rhegino in suppl. ad an. 920.* nam, cum & hisce temporibus multi etiam nobiles latrocinii insudarent, vid. *Wittekindi ann. L. 1. & Luitbrand. L. 2. C. 7.* de Burchardo Alemanniae Duce, initium Principatus sui pacis conseruandae disciplina suscepit.

§. VI.

Germanus hic (*cognominante ita in Disp. de Urb. Germ. Conringio*) Theseus, sicut eo imperante Ciuitatibus ius circa muros, vid. *Hertii Paraen. iur. germ.* Dynastis ius condendi statuta, Magistratus con-

constituendi & nundinas minus solennes ordinandi, competiit, vid. *Hert. de sup. Territ. §. 21.* Episcopi, & Capitulares in Urbibus sedem fixerunt. Vid. *Schilter de Phalburg. & Vsburg.* multae ciuitates e comitatu exemptae a Praefectis Regiis gubernabantur, ideoque curtes Regis dictae sunt. Vid. *Sagittar. Ant. Alsted. & Palat. Saxonici.* Sic & de emendanda rei militaris disciplina bene meritis, alii P. P. violatores puniendi methodo intuitu militiae ansam dedit nimirum facta Hungarorum in Saxoniam irruptione, vltimaque imminente depopulatione, pacem promisso annui tributi pensio ad nouem annos redemit, huiusque causam *Wittekindus L. 1. p. 628.* in eo adstruit, quod rudi adhuc militi, & bello publico inueto contra tam saeuam gentem non crederet. Exaeto nouenni cursu pacis an. 932. puduit Henricum, se Hungaris diutius vestigalem fore, quare illis tributum postulantibus canem pinguisimum auribus & cauda mutilatum submitit. Vid. *Anonym. Leibnizian. de fund. Saxon. Eccl. p. 261.* id quod tum temporis summum iniuriae caput & Germanis videbatur, testante *Meibomio de uincis in collect. lib. rar. fasc. 3.* qui seruitutem canem indigitari affirmat; & Hungaris iniuria videri debuit atrocissima, cum ii per canem iurare consueissent. Conf. *Epist. Boic. Episc. ad Ioann. Pontif. ap. Hundium & Gewoldum in Metrop. Salisb. T. 1. p. 45.* ex qua *Habnius in sua Hist. Imp. P. 1. p. 302. not. 1.* hoc denotat: quod nos praefati Sclau (Morau) criminabantur, cum Hungaris
fidem

fidem Catholicam violasse, & per CANEM seu lupum, aliasque nefandissimas & ethnicas res Sacramenta & pacem egisse, &c.

§. VII.

Quae iniuria cum Ottoni M. P. P. violatoribus condigna ex eo videretur, quod frangens P. P. Sacramentum Deo praestitum minus seruaret, ac talis Ethnicus Religione iurisiurandi per Canem promissa staret, anno 937. Rex omnes principes militum, qui Eberhardum Francorum Comitum contra Bruningum Thuringiae Ducem in priuato bello adiuuabant, dedecore Canum condemnauit, quos portabant vsque ad urbem Regiam Magdaburg; in gratiam vero Eberhardi poena haec, in pecuniariam centum talentorum, & aestimationis equorum mutata, in effectu statuta fuit. Vid. *Wittek. L. 2. gest. Sax. p. 18.*

§. VIII.

Exoleuit quidem poena isthaec moderante habenas imperii Henrico S. qui non modo Caesareos constituit iudices, ad quos appellatio deuolui possit; vnde origo iudiciorum Caesareo-Prouincialiam in Alsatia, Boiaria, & dioecesi Coloniensi descendit, quorum iurisdictioni plerique Imperii ordines sese submiserunt. *Hert. op. T. 2. p. 441.* verum etiam ipsemet Praesidem iudicii Argentinensis egit. Vt & inualescentibus ciuitatibus Henricus III. Burggrauios constituit, qualem Noriberga ad aperiendas Caesari

fari portas habebat; sed Conrado Salico imperante mota an. 1027. inter Ernestum Sueviae, Conradum Carinthiae, Fridericum Lotharingiae, & Ottonem Campaniae Ducem de praetensa successione Burgundiae diffidia, bellaque priuata, quae *vide ap. Wippon. in vita Conradi Salici*, seuuiozem aliam P.P. Constitutionem extorsere, qua cautum fuit, eum, qui pacem publicam violare praesumeret, capite plectendum fore. Vid. *Felix Faber L. 10. Crantzii Metrop. IV. 12.* cui successit Recessus Alsatici Hagenoensis Conuentus sub Henrico III. Imp. an. 1051. de Conuentione P. P. erectus. Vid. *Goldast. d. l. T. 2. p. 47.*

§. IX.

Quam absolutum autem hucusque imperatorum videbatur imperium, id quod praeprimis de Henrico III. *Malbesbury de Reg. Ang. gest. L. 2. C. 12.* testatur, nemo, inquiens, post Ottonem M. absolutam adeo prae hoc Rege potestatem affectauit. *Add. Marian. Scoti, Hist. Vniu.* tam exiguum constitutionibus hisce ad sedandas ciuiles turbas pondus accessisse, sed alios ex aliis modis pullulasse, ipsamque statuum potentiam ad firmandam superioritatem territorialem succreuisse, historica passim doctrina exhibet. Sic dolenda sub Henrico IV. fata ciuiliu belorum, quae & Schisma Ecclesiae & Imperii Scissionem longe funestam inuoluere, refert *Ditmarus in vita Greg. VII. Schubhart in dissert. Henr. IV. turb. reip. Exemplar.*

C

Sic

Sic ad ius Superior. Territ. primo gradu euo-
 lasse Marchiam Brandenburgicam & Misnienfem,
 feribit *Lamb. Schafnab.* Flandriam & Hollandiam
 an. 1071. & Bauariam 1061. *idem* Burgundiam;
Ditmar. Merseburg. Palatinatum: *Toelnerus* in hist.
 Palat. Bohemiam ad primum Diadema in Wratislao:
Cosmas. Pragens. Poloniam in Rege Boleslao: *vid.*
Neue Bibl. 2. B. p. 429. Saxoniam Schaten ann.
Paderb. &c.

§. X.

Sic quoque in vitam Henrici V. conspirasse
 Henricum Limburgi Comitem, dicit *Imhoff not.*
Proc. Imp. ideo in Comitibus Herbipolitanis anno 1121.
 a statibus Imperii de facienda pace publica perpetua
 & securitate viarum deliberatum est. *Lehmann*
Chron. Spir. L. 5. C. 42. p. 485. & Henricus Lim-
 burg. in poenam Lotharingia inferiore exutus, car-
 ceri mancipabatur *Imb. c. 1.*

Sic ipsa Lotharii II. Saxonis imperii exordia in-
 festabat ciuile bellum a Conrado Francorum Duce
 motum, qui Scepri spe frustratus Lotharium op-
 pugnabat, ac ad ipsos Herbipolis muros insectans,
 in ludi equestris aleam prouocauit. *Otto Fris. L. 1.*
C. 16. ast a Pontif. Honorio fulmine banni an. 1130.
 percussus, a S. Bernardo amice corrigebatur. *Fel.*
Fabri Hist. Sueu. L. 1. C. 11. Confer. *Chron. Hir-*
saug, ex quo *Lehmann. L. 5. Chron. C. 48. p. 492.*
 testatur, in usu fuisse, quod persona, bonaque reo-
 rum offensionem omnium permitterentur.

CA-

CAPVT II.
DE CONSTITVTIONIBVS P. P. SVB IMPERA-
TORIBVS SVEVICIS.

§. I.

Quae vidit Lotharius imperii initia, ea Conrado III. obueneri ab Henrico superbo praepotente Boariae & Saxoniae Duce, qui & parem cum Conrado Francico poenam banni est expertus. *Helmold. Chron. Slaui. L. 1 C. 54.* talem & sensit Erfordiae a Conrado incusam Guelphus, qui Leopoldum Austria expulsum adamabat. *Crusii ann. sueu.*

Interim Conradus expeditionem in Palaestinam meditans, iudicium ordinauit Rothwilense, quod absente imperatore lites diiudicaret. Vid. *Conring. de iud. Reip. germ. §. 92. Cocceii ius publ. C. 32. §. 40.* cuius rationem *Webner* in comment. ad ord. iud. Rothw. illam affert, quod Rothwila fidam aduersus Leonem operam Caesari praestitisset.

§. II.

Nouam P. P. Constitutionem tum pecuniariam, tum ignominiae personalis in pacifragos hic suppeditat vetus ius germanorum, quae, vt sub Ottone M. vsu probata fuit, sic & constitutione Friderici I. Imperatoris redintegrata emerfit, eaque cautum, vt Violator pacis publ. si Ciuitas esset, C. marcis auri, si oppidum, XX. Si Dux Marchio vel Comes L. marcis, si maiores valuafores XX. si minores

res VI. cum omni damno refarto delictum luerent. *Radeuicus L. 2. C. 7. in Tom. 1. Script. Germ. Vrsifii* p. m. 510. Dann dambahls seynd die höchsten Gebott oder Verbott, vt loquitur Lehmann *Lib. IV. Chron. Spir. C. 22. p. 363. & 364.* im ganzen Reich bey dem Bann ergangen, und nicht bey Leib oder Lebens=Straff. Dann die Obrigkeiten das Leben ihrer Unterthanen sehr köstlich und hoch gehalten, und sich dieselbe zu pflanzen, und zu vermehren beflissen, zu vertilgen, und zu ringern vermieden, so habens auch die unmachlässige Kriegs=Uebungen der Teutschen erfordert, daß man freye Leut an Leib und Leben verschonet. *Ignominia autem personalis haec erat, ex veteri Consuetudine apud Francos & Suenos (verba sunt Ottonis Frising. Lib. 2. C. 28. ap. Vrsif. d. l. p. m. 470.) vt, si quis nobilis Ministerialis, vel colonus coram suo iudice, pro huiusmodi excessibus, reus inuentus fuerit, antequam mortis Senterntia puniatur, ad confusionis suae ignominiam nobilis canem (vnde non ineleganter Lipsius Cent. 3. Epist. ad Belg. 44. ignominiosum nomen canaille, latine canile lignagium profectum existimat) Ministerialis sellam, (vnde & probatam hodierna militari disciplina sellae portationem, equitum humeros vexantem, descendere non vane auguror) qua eques amisso equestri iam tum ordine pedes factus notabatur; vid. Bunau in vita Frid. I. Imp. p. 55. rusticus aratri rotam de comitatu in proximum comitatum gestare cogeretur, Quod si forte fabulam pures,*

putes, adi, si lubet, *Bunau d. l. p. 52. seq.* Qui exemplum poenae huius a Friderico I. ex Italia reduce in Comitibus Wormatiensibus anno 1156. in Hermannum Palatinum, eiusque octo socios, quos *Marian. Scotus in Chron.* Hirfaug. nominat, ordinum placito statutum exponit, solumque correum clerum hac poena dignitatis Ecclesiasticae ergo ita exemptum dicit, ut per alios, constitutioni satis fieret; sicque ignominiosam hanc consuetudinem (tour à la mode) a condemnatis impletam comperies. Conf. *Spangenberg. Mannsfeldische Chronik. C. 224.* adi *Helmod*, qui Proceres Saxonicos in Leonem rebelles cum Episcopis pari poena affectos, hos nempe obiurgatos, illos canum baiulatione multatos esse, memorat. *L. 7. C. 83.* Sic & in Excidio Mediolanensi Walpagus ciuium antesignanus canis instar in stabulo catenis adstrictus fuit. *Felix Faber in Hist. Sueu. L. 7. C. 12.* Sic Gerardus Querfordensis, qui in Decanum Magdaburgensem Henricum in via Aldesleuensi oculorum effossione facuerat, a Philippo Sueuo, praeter poenam 1000. marcarum argenti laeso soluendam, ac centum marcas Ecclesiae Metropol. Magdab. ex feudo suo resignandas, probro canum cum 500. equitibus condemnatus est. Vid. *Chron. montis seveni ad an. 1200. p. 69. Arnold. Lubec. in Chron. Slau. L. 7. C. 2.* qui verba haec refert: *praesumptio contra Decanum hoc modo multata est, ut Gerardus cum quingentis militibus, militarem ei poenam persolueret, id est, ut singuli milites de loco perpetrati sceleris,*

ris, usque ad fores maioris Ecclesiae caniculum deferrent.

§. III.

Hic autem mos rigidæ vetustatis ignominiosus magis quam poenalis non semper obtinuit sed, vt *Goldastus Lib. IV. de Reg. Bob. C. 10. p. 505.* adnotat: doctissimum Schickhartum non putasse, Principes iudaeorum tam sacros quam profanos talem poenam ob delicta publica passos, infamiam sustinuisse, *in iure Reg. Hebr. C. 2. Theor. 7. p. 62.* ipsa Friderici I. Imp. aetate in poenam banni mutatus est, quali proscriptum Leonem Saxoniae Ducem, finestamque Saxoniae vniuersae inter principes diuisionem secutam vide ap. *Arnold. Lubec. L. 2. C. 24.* ac tandem mos ille ceu honore Patriae indignus a iuribus veterum germanorum ex duplici ratione cessit, quam vide ap. *du Fresne T. 1. gloss. in verbo canem ferre p. 747.*

§. IV.

Probrosa hac cessante poena, cuius pudor turbas non parum sufflaminauerat, cedit quoque tumultuantium metus, ac quamuis Fridericus I. Imp. statibus interdixisset, ne regalia sibi vindicarent, eo tamen expeditionibus Asiaticis & Italicis occupato, multa sibi iura arrogant, ordines, vt ius armorum, vindicationis priuatae, arciumque exstruendarum, id quod & Episcopi & Comites faciunt, vid. *Otto de S. Blasio. Culpis. de iure Legat.*

§. V.

§. V.

Quantum autem lucebat in Friderico I. & Henrico VI. despoticae Maieſtatis ſplendor, adeo vt hoc imperante ipſi Cypri Armeniaeque Reges, petitis regiis inſignibus, a ſede Moguntina diademate inaugurandi venirent, *Ludwig de aſpicio Regum*. Ipſeque Henricus Domum Hohenſtauffianam, multis auctam ditionibus, ad perenne Imperatoriae Maieſtatis faſtigium, annuentibus modo 52. Principibus, prouehere, at renitente Saxone fruſtra laboraret; *Gobelin. perſona, p. 275. aet. VI.* tantum vileſcebat illa Maieſtas per aeſtuantes Ottonem inter ac Philippum Sueuum de imperio ciuiles motus, qui plerisque Sueviae Comitatibus allodialia ac haereditaria iura; Equeſtri Francorum, Sueuorumque nobilitati ingens incrementum: Ducibus Bauaricis & Saxonis ad parem aſpirandi poteſtatem animum, addebant. *Gundling. Ottia 2. p. 73.* quis enim miretur? ” cum
 ” Philippus vt ait *Vrsberg. in Chron.* non haberet
 ” pecunias, quibus ſalaria praeberet militibus, pri-
 ” mus coepit diſtrahere praeda, quae pater eius Fri-
 ” dericus Imp. late acquiſuerat in Alemannia, ita vt
 ” cuiilibet Baroni ſiue Miniſteriali villas ſiue praedia
 ” ruſtica vel Eccleſias ſibi contiguas obligaret,
 ” ſicque factum eſt, vt nihil ei remaneret, praeter
 ” inane nomen Domini terrae, & ciuitates, in qui-
 ” bus fora habentur, & pauca caſtella terrae.

§. VI.

§. VI.

Nec minus miraberis, Duces sub Ottone IV. superioritate territ. gauisos pro libitu Regalia exercuisse septemque potentiores circa hoc tempus, vt ait *Schiirtzf. in Actuar. hist. August.* Electionem Imperatoris sibi vindicasse, si & hunc cum Friderico II. de corona Imp. digladiatum esse expendas; quae turbidiora tempora inclinantis rei Germanicae catastrophem non portendere non poterant. Equidem in celebrata Francofurti ad Moenum curia Fridericus II. constituit, ne vlli deinceps fas fore, iura vectigalia, quae feruentibus turbis quisque sibi vindicarat, absque Imperatoris consensu sibi arrogare, vid *Const. ap. Bedam in REB. VLTRAIECT.* Ast & lene huius imperium erga status, & imminentes ab eius obitu interregni motus constitutionis huius effectum frustrarunt. *Schiirtzf. in Diss. in Ind. &* quamuis ab hoc Friderico solum adhuc tenerent Imperatores tres, quorum vnus Wilhelmus Hollandiae Comes Ciuitates plerasque vt Francofurtum, Goslarium, aliasque libertate Imperii donauit, ac Fridbergam a protectione Romana exemit. *Itter de F. I. p. 874.* fluctuabat tamen a morte Friderici Imperii Sceptrum, ac tandem, cum Richardo a Maiestate ad priuatam fortem redeunte, exulabat per 14. annorum, vt censet *Lehmann. in Chron. Spir. L. V. C. 10.* infelix interregnum.

§. VII.

Quam lacrymosa haec fuerint tempora, fatius foret

foret filere, quam calamitates illas iterare. Supremo exulante Sceptro, exules erant solennes Curiae, exul iustitia. Vis armata, rapina, vindicatio priuata, incendia vnice dominabantur. Nam *Vrftifius in fragm. f. 93.* in partibus, inquit, Alemanniae & aliarum circumiacentium, per diuerfos spoliatores viarum & nobiles eius terrae insolentiae perpetratae quam maximae. Add. *Schmed. de doman. Imp. §. 28.* inde nascebatur nobilium vilipendium, inde nulla erat ruris securitas, extra Moenia prostabant Phalae, ad quas ceu Asyla confugiebant ruricolae. *Hert. opp. in ind.* Add. *Wenckeri Tract. de Phaleburgis & Vsburgeris.*

§. VIII.

Silebo hic initas gladiatorum iure terrarum partitiones, quae peracta Neapoli Conradini, cum quo finitum est nobilissimae Sueuorum familiae imperium, decollatione binos vacantes Ducatus opulentissimos Sueuiam & Austriam absorbuere. Vid. *Toehn. hist. Palat.* Add. *Gundlingii Orta p. 174. seqq.* quae multas Sueuiae Ciuitates in libertatis Imp. consortium vocarunt. *Hert. de orig. & prog. spec. ver. p. 50.* quae caeterum maximam partem moderni status praepotenti illustrarunt facie. Dicam tantum ius illud Gernerbiatus seu confoederationis, quae inter illustres familias eo fine erat contracta, vt communi manu expilationes, depraedationes bonorum auerterentur, ac vt tandem vni familiae extinctae altera succedat.

D

dat.

dat. Tale ius Ganerbiatus, *gemeiner Erben-Recht* inter Arces Fridbergensem. *Vit. Külling. Discurs.* 19. §. 3. Rottenburgensem *Disc.* 14. §. 37. Reiffenburgensem §. 47. Stadensem *Disc.* 19. n. 6. & 7. Pappenheimensem *Disc.* 16. §. 25. & *Bönnickheim id. Kylling. Disc.* 19. p. 255. vigebar. Tale erat foedus Rhenanum, quo ciuitates nobilibus sociatae libertatem tuerentur. *Casp. Lerch. de Auth. nobil. inmed.* cum quibus Alsatico-Rhenana nobilitas arma viresque coniunxit, ita vt ipsi Comites Palatini foederi huic impares cederent. *Hert. c. l.* Tale erat ius Ganerbiatus contra Albertum Ducem Brunswicensem inter nobiles familias Assenburgensem & Heinbergensem, quae notanter in signis gestabant lupum ac leonem, cuius e lumbis frustum carnis lupus rapaci dente euelleret.

§. IX.

Gemebant interim alibi in Westphalia, Saxonia, Bauaria pressi Ducum potentia nobiles, qui necessitate urgente feuda accepta alienatum ibant; quin & Comites nonnulli securitatis gratia terras suas Episcopis, Ducibus, Principibusque in feudum offerebant. *Hert. de feud. obl.* ad exemplum tamen Urbium ad Rhenum Sueuicae ac Westphalicae Vrbes Episcopis fortiter resistere, Colonia Duce, didicere. Ast debiliores Vicinorum Potentium implorabant protectionem. *Magerus de Aduocatia armata.*

§. X.

In deplorandis hisce Germaniae fatis non in-
con-

concinne autumat *Schilter in I. P.* natales suos reperisse Austraegas, quae motibus eiusmodi inhumanis nonnihil obtuarent, litesque praeuisas, silente Rege, deciderent. Add. *Obrechtii Prod. rer. Alsat.* praeprimis cum leue admodum esset Authoritatis pondus Caesareorum Praefectorum, qui summam hucusque in Ciuitatibus Imp. exercebant iurisdictionem, qualem praefecturam vrbis Bremensis Regem Sueciae egisse testatur Datt. de P. P. at hodieum Elector Hanoueranus exercet. Hanc Praefecturam Argentina a Friderico II. & Francofurtum a Richardo Rege auro redemerunt. *Koenigshof. Chron. Alsat. p. 619.* ex quo tempore Praefectis surrogati fuere Praetores. *Hert. d. l. p. 49.*

CAPVT III.

DE CONSTITVTIONIBVS PACIS PVBLICAE A
RVDOLPHO HABSBVRGICO VSQVE
AD MAXIMILIANVM I.

§. I.

Imperium Germanicum a tot saeculis augustissimum, at his bellorum machinationibus concussum, rapinis laceratum, mutuisque discordiis attritum videbatur iamtum ad ruinam inclinare, quando suadente Romano Pont. Gregorio X. tandem anno 1273. Principes ad nouam Imperatoris Electionem Francofurti congressi, nouum Imperio labanti

D 2

At-

Atlantem, ac securitatis publicae restauratorem Rudolphum Comitem Habsburgicum substituere, quem multis ante annis ab Astrologo quodam fatidico ad hanc augustam dignitatem fuisse destinatum, ait *Guibm. p. 421.* quamvis nec strenuis animorum agitationibus vacaret illius electio, cum Principes saeculares supremum Imperio caput restitui, frigide cupientes, triduanis eam vellicationibus turbarent. Vid. *Alb. Argentin.* qui de hoc pulcherrime scribit, peracta tamen Aquisgrani coronatione conscendit solium, statimque exigit a Principibus & Clericis & Laicis solenne fidei iuramentum.

§. II.

Firmato hac fidei religione folio, prima Rudolphum cura subit, concussiones, tristissimas illas interregni reliquias, tollendi, praedonumque castra, hinc inde erecta destruendi. *Triethem. Chron. Spanheim. ad an. 1274.* quare confluyente populi corona in omnibus fere vrbibus iudicia agit, quibus metu reddendorum dominiorum Eberhardus Comes Württembergicus, Hermannus Badensis, aliique initio reluctantur, at mox obedientiam edocti, caeteros Bauariae, Franconiae, Sueviaeque potentes in sui sequelam trahunt, vt arrogata sibi Imperialia Dominia vltro restituerent. Vid. *Stero in ann. ad a. 1277. ap. Freber. p. 391.* hos inter renuentibus Henrico Badensi, & Ottocaro Bohemorum Regi celebrer Poppartensis Conuentus terras abiudicat, quo flagello vter-

uterque adactus restituenda restituit. De 1mo. vid. *Guilm. de Episc. Argentin.* p. 303. De 2do. *Cuspin. in Rud. vita. Crecherod in marte Morau.* pragae 1677. f. Add. *Dipl. ap. Leibnitz* in C. D. quibus mox supplex successit Henricus Bauarus. Conf. *Gundl. otia* 2. p. 146.

§. III.

Interim sopitum necdum erat illud iure militari bellandi studium, cui ab interregno assueti Principes ac Comites priuatis obruere alios armis non desistebant; restatur id Comes Iuliacensis Aquisgrani inuasor, cuius a ciuibus interempti terras omnes Sigfridus Archi-Episcopus Colon. priuato iure abforbere parabat. Vid. *Leop. a Northoff. Chron. Marcan. a Meibom. edit.* p. 391. restatur bellicus de successione Ducatus Limburg. congressus Ioannem Belgicum inter & Colon. Archi-Episcopum. Vid. *Praehium Wehringam. ab Erio publ.* testantur denique ciuiles motus Erfordienteses, quorum intuite Rudolphus frequentem ibi Curiam an. 1290. celebrauit. Obuii hi ciuiles tumultus Imperatorem securitatis pacisque publ. amantissimum permouerunt, vt pax publica in Comitii Herbipolitanis an. 1287. primum in annos tres, deinde in Curia spirensi an. 1291. iterum in annos 6. constitueretur. Vid. *Lehmann. Vol. 105. ubi exstat,* & vltra sexaginta Thuringica praedonum castella diruerentur. Vid. *Stero Althaens.* p. 371. solique Imperatori fas esset, exstruere arces, stati-

bus vero sine huius consensu nefas. Hinc videri meretur Diploma *apud Schaten*, quo Episcopo Paderbornensi duo erigere castra permissum.

§. IV.

Laudatissima haec Rudolphi firmandae P. P. studia pari conatu excepit Adolphus Nassouius, qui ad Regii solii culmen euectus magnanimo, quo polluit, potuitque ausu, pacem publ. in conuentu Colonienfi an. 1293. in tres annos prorogauit. *Lekmann V. 108. & Cap. 119.* nec minori pacis seruandae studio Sceptrum adiit Albertus I. qui vix regali fulgens purpura, in altero Noribergae celebrato conuentu, leges a Rudolpho gloriosissimo Parente de pace publ. latas nouis capitibus auxit. Videri legislatio tota meretur ap. *Goldastum Tom. 2. Const. Imp. sub Rubrica: Kayser Albrechts des Ersten erneuerte Satzung*, quae quam magnae, saeculis etiam sequentibus, in Saxonia fuerit Authoritatis, scire cupiens, adi *Glossam speculi poster. Saxon. Lib. 1. Cap. 63.* item *Glossam Wichbild. seu iur. Municip. Magdenb. art. 35.* Attentabat equidem Eberhardus Dux Würtemberg. imperante Henrico Luxemburgico, Sueuicas ciuitates Imperiales priuato armorum iure laceffere, suoque Ducatu vestigales reddere; ast imperatoria Maiestate adactus, pacem iis intactam spondit, sicque denuo Augustae Treuirorum alia P. P. constitutio prioribus accedit. an. 1311. quam vide ap. *Goldastum d. l. vt & singularem illam ap. Datt. P. P. quam Imperator*

rator hic Virtutibus regiis cumulatifsimus de Phal-
burgeris non tolerandis, sed legitimo suo Domino
extradendis condidit.

§. V.

Hucusque per tres Sceptri periodos pax haec
publ. fere inconcussa stetit, verum ubi, defuncto
Henrico, bitinia Electorum suffragia vni Germaniae
corpori geminum caput imponebant, haec Ludo-
uicum Bauarum, illa Fridericum Austriacum de-
signantia, quorum vterque coronam sibi legitimam
armis vindicabat; sane non potuit non euenire, vt
Constitutionibus P. P. praecedentium imperatorum
vigilantia tam sancte firmatis rima non leuis inferre-
tur, nam, vti canit *Venusinus Vates L. 2. Ode 1. ad
Pollionem*: arma

Nondum expiatis vncta cruoribus
Laboriosae plenum opus aleae
Tractas, & incedis per ignes
Suppositos cineri doloso.

Ita viderat modo Albertus I. an. 1308. conflatas in Heluetia quorundam priuatorum scintillas
Simleri Resp. Helu. viderat Sueuicum & cum ipso vi-
tae dispendio sensit infestum confoederatorum genus.
Rebdorf in ann. ad d. a. & ecce! nunc gliscentes sub
cineribus flammae, Ludouico Bauaro cum Frideri-
co digladiante, huiusque ex odio conuiuente, erum-
punt, ac solenne foedus Heluetia omnis a. 1315.
sociata sibi Lucerna, pangit, vid. *Leibnitz in Cod. I.
G. D.*

G. D. ipsumque obuium inter alpes Leopoldum Austruacum non amice excipit. Vid. *Burgund. ap. Sembach ad d. a. p. 32.*

§. VI.

Vagante hinc in turbis atrociorum licentia tandem Ludouici Imperatoris sollicitudo in firmanda Imperii pace se exserit, qua non tantum ad Rhenum a. 1319. pacem restituit. Vid. *Tritheim. ad d. a. in Chron. Hirsang.* Sed & auspiciis suis Sueuicarum Ciuitatum securitatem procurat, cuius tabulas vide *ap. Dattium de P. P. L. 1. C. 5.* verum exauctorato Ludouico, suffectoque illi Carolo IV. qui pariter cum Ludouico de Sceptro certabat, Sueuicae Ciuitates cum Principibus Carolo inuisis an. 1331. nouum non inuito Ludouico ineunt foedus, sibi que vindicant libertatem. Vid. *Datt. d. l.* quas haec regni discordia turbas attulerit, praeter testem Noribergam, quae Senatum pro Carolo stantem furori ciuium exponi, ipsumque diripi Archium, dolenter sensit. Vid. *Wagenseil de hac Ciuit.* docet ipsum.

§. VII.

Confirmati ad solium Caroli initium, qui locos omnes rapaci praedonum genere scaterere videns, Vehmicis in Westphalia iudicibus, quorum Auctoritas a Carolo M. existerat, copiam facit, hasce faeces per vniuersum imperium inquirendi. Vid. *Praefat. Leibnitz. Tom. 2. Rer. Brunsvic. & Schatani ann. Pa- derb. p. 341.* qui fratrem Wenceslaum Ducatu Luxembur-

burgico donat, vt omnes Rheni inferioris terras purgaret. Qui A. B. a. 1356. in Comitibus Noribergae celeberrimis ad tollendas Electionum difficultates condita, inualefcntibus adhuc diffidationibus vetat, alterum ab altero iure priuato obrui, fed per triduum iubet pacire diffidationes. Quo tamen, cum Paci publicae confultum non perfpiceret, conftitutione Aureae Bullae Saluum conductum Electoribus praefitari defiderat, de quo vid. *Boecleri Diff. Conductor Carol.* ac tandem Metis Aureae Bullae conftitutionem de diffidationibus annectit. *Lewold in Chron. Marcan. ap. Meibom.*

Aft quanta emolumenti, nedum detrimenti fe- ges e triduaniſ hisce diffidationibus, auſta per a- narchiam procerum potentia, nata fuerit, patet ex foedere Rhenano ac Sueuico, quod a. 1356. con- ſenſu Imperatoris contra Principum inuaſiones a ci- uitatibus eſt initum, vid. *Diploma ap. Lehmann de P. P. & Datt. L. 1. C. 5. de P. P.* patet ex foedere Hanſeatico, quod inter Ciuitates 72. Hanſeaticas: *Hanſec = Städte* ad id compactum, vt aduerſus iniurias, Principum Vicinorum commercia, ſua- que priuilegia tuerentur. Vid. *Werdenhagen de re- buſp. Hanſeati.* Add. *Pontanus in ann. Geldricis* ad a. 1364. *Lambec. orig. Hamburg.* patet ex foedere, quod inter ciuitates inferioris Saxoniae, mutuis ſe velita- tionibus conterentes, ſocietatis nomine contractum, &

& a Carolo confirmatum, in *Lubecensium scriptis* reperies. Patet ex memorabili prae aliis foedere, quod a. 1379. inter Sueviae Ciuitates, Rheni Palatinos, Bauariae Duces, & Bernardum Badensem Marchionem communis periculi metu, in 5. annos contractum. Vid. *Tab. ap. Datt. de P. P. L. 1. C. 6.* patet ex societatibus bellicis inter Principis & Ciuitates Saeculo XIV., sub S. Georgii, S. Wilhelmi, cornutorum & Leonum symbolo institutis. Vid. *Datt. d. l. C. 7.* qui refert tabulas integras. Patet denique ex peculiaribus inter Ciuitates, Rhenanas, Sueuicas, Franconicas a. 1381. Authore Wenceslao Rege, ad infirmandam Principum Teutonicorum potestatem, iniris confederationibus, quibus & vrbes Helueticae accesserant. Vid. *Lekmanni Chron. Spir. VII. 66.* at pleraeque a Leopoldo Auftriaco auri munere ab eo foedere abstractae, ne vrbes Helueticae auctis viribus inualescerent. Vid. *De Roo. ann. Austr.* verum sicut magna moles, nisi solido innitatur, aut premat, aut ruat, necessum, ita & foedus hoc magnum Mergenthemii 1384. prolongatum, a Wenceslao a. 1387. confirmatum, tandem strato fusoque prope Weilam foederatarum vrbiu exercitu dissoluitur, ac a Wenceslao, destructis his foederibus, aegrae in 10. annos Pax publica promulgatur a. 1389. Vid. *Tab. aegram. ap. Datt. L. 1. C. 9.*

§. IX.

Temporariam hanc pacem permiffae in A. B. diffi-

diffidationes ubique eludebant, ac Wenceslaus in Bohemia inerte degens, turbulentam adeo relinquebat imperii faciem, ut Principes Francofurti congressi Pacem publicam promouere haud valerent. Sic Fredericum Brunwicensem, exautorato Wenceslao, Imperatorem designatum Waldeccii, facta diffidatione, prope Fritzlarium priuato iure inuadunt, vine etumque interimunt. Vid. *Zach. Vietor. in der Waldeckischen Ehren = Rettung*. Sic Rupertus Palatinus Imperator ius Mediolanense a. 1400. vindicaturus, deficiente pace publica, ob quam Principes non securi domi remanebant, viribus distituitur, qui quamuis constitutioni de pace publ. erigendae, de qua per imperium ordinanda *Schirtzsf. Dissp. 49. p. 22.* memorat edictum reperiri, strenuam locasset operam; ipsa tamen constitutio neque apud Goldastum, neque alios nouitios scriptores in lucem prolata est.

§. X.

Quantquam demum fatigati barbarum iniuria Principes pro pace publ. manutenenda mutua inter se foedera amplexarentur, ac, Sigismundo imperante, expeditiones in Bohemos Hussiticos promouendae seriam de P. P. deliberationem Comitiorum Noribergae suaderent; cuius acta vide *ap. Datt. de P. P. L. 1. C. 24.* cum tamen sub Alberto II. pax ipsa nec vigeret, nec publicata cerneretur, infrequens erat Principum coetus in Comitii Noribergae celebratis, quae quandam delineationem de imperii di-

uisione in 6. circulos conceptam, non deductam ad finem videbant, *Cocceius in iure publ. C. 36.* quae tamen iudicium Austraegarum, quod ab interregni tempore modo obtinebat, in actionibus realibus constituisse, monstrat *Cocceii oratio de Austregis.* Add. *Schütz. Ius publ. Vol. 2. Exerc. 3.*

§. XI.

Post Comitia haec Fridericus III. multo frequentiore cogit Francofurti Curiam, quae Iudicii Vehmici, Principibus Superioritate Territoriali gaudentibus inuisi, correctionem spectat, pacis publicae Consilium proponit, pangenda prohibet foedera, & Caput A. B. de Diffidationibus sub poena banni obseruandum statuit. Vid. *Reform. Frid. 3. de a. 1442.* neglecta autem, vt notat *Datt. de P. P. circulatorum diuisione,* nec pacem firmam stabilitam esse scribit *Schürtzf. Disp. 49. p. 26. & de Roo in ann. Austr. L. IX., multae quoque, inquit, de pace in Imperio seruanda, omnibusque controuersis omne componendis, consultationes sunt habitae. Et quamuis admittente maxime Friderico pacem seruari debere, omnes decernerent, nihil tamen ad rei summam transigi potuit, quin male facta inter inimicos gratia iterum dissolueretur.* Hinc vidisses in Heluetia Zürich cum caeteris Cantonibus bello priuato decertare. *Stumpfii Schweizer-Chron.* vidisses Ioannem Coruinum animose Austriam, Styriam, Carinthiam diripere, ac opima onustum praeda Hungariam repetere. *Bonfin. Dec. 3. L. VI.* vidisses Vricum Ein-

Eintzinger Bauarum in Vllricum Comitem de Cili inimice agere, ac ipsummet Imperatorem ex Italia reducem Neustadii obsideri. *De Roo d. l.*

§. XII.

Intestinis his malis accedit a. 1454. occupata a turcis Duce Mahomete II. Constantinopolis, quae plures condi Ratisbonae, Francofurti, Neustadii exigit Constitutiones, atq; omnes statibus ipsis bello privato implicitis effectu destituuntur. *Datt. d. P. P. p. 196.* cum enim diffidationes ad 5. tantum annos tolli deberent, status militem ne vnum in turcas educere volunt. Nec, tametsi postmodum solennis illa belli denunciatio, siue diffidatio, aboleretur, deficiente rei Executore, terrisque in circulos non diuisis, vllus statuum pro Expeditione turcica militem annuit suppeditare. *Schiker in L. P. ad Reform. Imp.* Et sane quis propriae securitati non consulere? cum hinc ciuiles motus inter Ditericum Archi-Episcopum Moguntinum & Adolphum Nassouicum: vid. *Serrar. de Reb. Mog.* illinc inter Albertum Brandenburgicum & Wolgastenses de Successione Pomeraniae: vid. *Fridebor. in Hist. Stetin.* hinc inter Ciuitates Wuertenbergam, Eslingam, & Vlmam: vid. *Crusii ann. Suen.* illinc inter Noribergam, & Maregrauium Achillem: vid. *Wagensel de Ciuit. Norib.* hinc in Geldria Ducem Adolphum inter & Arnoldum parentem: vid. *Meteoran. Niderland. Historie*: illinc in Austria inter Albertum & Imperatorem ipsum agitari conspiceret;

Roo d. l. p. 256. Tandem a. 1466. redintegantur Noribergae Comitia, quae in a. 1467. prorogata, vident deliberationem de introducendo Iudicio Camerale, firmandaque Pace publica, cuius Constitutionem habet *Goldastus & accuratius Schilter* in I. P. T. 2. hic proponit quidem Caesar erigendum esse Iudicium Camerale, quod ex 24. Iudicibus compositum, turbis intestinis finem, modumque poneret, ideoque putat *Dattius Ein Land-Frieden-Gericht*, appellandum esse; verum, cum *Fridericus* semper ad diffidationes in A. B. permissas (quales & an. 1474. ab eo *Carolo* audaci *Burgundiae Ducis* missas exhibet *Fugger im Oesterreichischen Ehren-Spiegel*) concluderet, ac praeterea, ut erat meticulosus, statuum adversus se confederationem subuereretur, res omnis in deliberatione perstitit, mansitque inacta. *Schilter c. l.*

§. XIII.

Nefandum hoc diffidationum genus quantum ruinae rei Germanicae importarit, loquuntur Historica documenta, turbaeque ipsae a *Caroli IV.* aetate feruentas, quas literae clarigationis ceu infelices prodromi praecessere. Habes alias apud *Lebmannum L. VII. Chron. Sp. C. 86. C. 89. C. 100. 101. 103. alias ap. Ioan. Pontan. L. 9. Hist. Gall. 1428. alias ap. Datt. de P. P. L. 1. C. 15. n. 14. seq.* Atque ut petulantiam illorum temporum discas, non displicebit videre ex *Hertii opp.* literas diffidatorias, a fociis Dynastae de *Mynzenberg*, *Comiti Solmenfi* transmissas huius tenoris:
Wisset

Wiset Wahlgeborn Jungher Jungher Ott Grave
 zu Solms, daz ich Henz Koch mit mynen Kochen-
 Knaben, vehemeden, und allen mynen Brot-Ge-
 synne, nemlich Etesgin, und Henchen Kochen-
 Knaben, und Etesgin, und Lückel, vehemeden mit un-
 serm Helffern, es seyen Metzeler, Holz-Dreger, oder
 Schoßeln-Bescherffen uwer des Uvern Uwer Lande,
 Leute, und sonderlich uwers Vehes sient sin wollen
 umb Unsers Guadigen Jungher Gottfrits von Ep-
 penstein, Herrn zu Münzenberg Willen, und son-
 derlich der Ursach halben, als ich Henz Koch uwer
 Hemel einstechen wolten, han ich mich darüber in ein
 Bein gestochen, und auch daz ich mit mynem An-
 hang für dieser Zyt, als wir uns zu dieser Vehede
 geschickt, vil Arbeit gehabt han, und obe Gott will,
 noch zu vilmahln thuend werden. Und ob ir oder
 uwer Vehede des einicher Schaden, es were mit Sü-
 den, oder Braten nemen würdt, wollen wir unsere
 Ehre an uch hirmit gungsam verwart hain, und schei-
 den doch in dieser Vehede uss Hermand Kochen, und
 sin Mitgesellen in der Rechen. Datum unter myn
 Lückeln der Vehemedede Kofelichen Ingesiegel, des
 wir andern uns in der Kochen zu gemeiner Nottarfft
 gepruchen. Am Mittwochend noch Anderee anno
 Milleesimo, quadringentesimo septuagesimo septimo.
 Cum ergo pudendus hic similisue diffidandi mos vbi-
 que obrineret, status illustriores an. 1471. Caesari,
 subsidium in turcas Ratisbonae in Comitii vrgenti,
 se in eo praestando non defuturos; ea lege pollicen-
 tur,

tur, si pro stabilienda pace publica iudicium Came-
rale ordinandum curaret. *Freber T. 2. & Leibnitz in
Cod. Dipl.*

§. XIV.

Tandem anno 1486. electus Francofurti Ro-
manorum Rex Maximilianus in his Comitibus de pace
publica valide adeo perorat, vt singulari Constitu-
tione pax publ. in decennium promulgaretur, qua
Austraegae iudicium ferrent, scilicet Electores iudi-
carent Electores, & sic porro: donec Constitutionis
Executores demandarentur. Vid. *Constit.* haec *apud
Lehmann. de P. P.* quae viam Wormatiensi praebet.
Alia insequente anno Noribergae Comitibus conuocat
Fridericus, & pacem publicam proponit firmandam.
Vid. *Acta ap. Dat. de P. P.* sed *Trübemius in Chron.
Hirsaug. T. 2. p. 529.* scribit: *praeter verba nihil aliud
sequebatur.* Id quod euentus etiam comprobat; nam;
iudicantibus adhuc in Belgio Praefectis Imperii, Bru-
gae in ipsum Maximilianum mouent seditionem, oc-
cisoque fidelissimo eius famularu, illum Palatii clau-
stris detentum per 16. hebdomadarum spatium cu-
stodiunt, quem inter ipsa vitae discrimina haerentem
liberaturus Imperator anno posteriore euocat vni-
uersum Imperii militem, at statum plerique non
farta tectaque P. P. Fridericum auxilio destituunt.
Schürtzf. in not. ad Vitam Alberti Boh. p. pen. Itaque
conuocata an. 1489. Francofurti Comitibus iudicium
Camerale ceu pacis publ. propugnaculum erigunt,
cuius Constitutionem hucusque inuaniunt quae sitam
Besse-

Besserer Consulis Vlmensis literae affirmant 15. foliis constituisse; ast, cum, nec sublatis foedere diffidationibus, tuendae paci publ. impares forent Principes, pro hac seruanda pace solenne foedus Sueuicum eorum solerti cura compingitur. *Mutius in Chron. ap. Pistor. Datt. p. 254.*

CAPVT IV.

DE CONSTITVTIONE PACIS PVBLICAE MAXIMILIANI, EIVSQUE VSV IN IVDICIO CAMERALI.

§. I.

Dixi in praecedenti Capite §. vlt. Maximiliani Regis suafu in Comitibus Francofurtanis iudicium Camerale ordinatum erectumque fuisse; nunc Imperatoria praefulgens Maieftate primas sedandis priuatis bellis curas deuouet; nam cum laudatiffimus hic Imperator vidiffet continuatas binis fere faeculis mutuas inter Christianos inuafiones, per quas regna integra haud parum diminuta misere lacerarentur, non sine multarum animarum interitu. * Vid. *Lands Fried 1495.* in Praef. vifum est illi, solertis esse Maieftatis, ita Reipublicae Clauo manum admo- uere, & fubditorum commodis inuigilare, vt vtilitas regni incorrupta perfiftat, omnisque fingulorum status feruetur illaefus. 2. f. 55. pr. Quare in ipfo fupremi principatus aditu anno 1495. Wormatiae conuocat Comitia, vt inter caetera hucusque

F

fre-

frequentissima, ita & obseruatu dignissima, quae cum praepriis firmandam pacem publ. ceu scopum spectarent, eam vero sine constituto praevie iudicio aegre obtinendam cernerent, vid. *Datt. de P. P. L. IV. C. 1.* vt & verba Praefationis O. C. nachdem derselbe (Land-Fried) ohne redlich, Ehrbar, und förderlich Recht schwerlich in Wesen bestehen mag, darum auch gemeinen Nutzen zu fordern, und zu Rothdurfft Euer allen r. manifeste denotant, indefessa Imperatoris solertia ac Barholdi Archi-Episcopi Moguntini & Comitis Hennebergici Authoritate, qui stabilitam demum pacem publicam candide optabant, iudicium Camerale erigitur, firmaturque. Vid. *Speidelius in notab. Voce Cammer Gericht. Gail. de P. P. L. 2. C. 1. Hert. de Consult. S. R. I. G. Saluo tamen Principibus constituto Auftraegarum iure. Art. XXIII. O. C. b. a.*

§. II.

Stabilito nunc iudicio cum Comititia haec in magna Principum omnium ordinum multitudine producerentur, ac *testante Mutio in Chron. p. 346.* maior Principum pars prae caeteris Consultationibus pacem primo firmandam inter Imperii membra, Ciuitates & Principes vrgeret, tandem re impense deliberata, communicatoque cum Statibus consilio Maximilianus 7. Aug. d. anni Constitutionem pacis publicae conficiendam, & promulgandam curat. Sub Tit. Der Königlische Land-Friede, und Handhabung des Friedens, Rechtens und der Ordnung zu Worms. Qua

Qua cautum, vt diffidationes tam per Carolum IV. in A. B. T. 17. quam Fridericum III. in Rec. 1442. Art. 1. eorumque Praedecessores ex iustis causis permittae, atque, his legitime intimatis, a triduo licitae inuasiones, ceu infelices tot calamitarum Imperii genitrices, a die hoc penitus sublatae prohibitaque sint, idque sub poena pacis publicae seu banni. Vid. Der Land = Friede 1495. Art. 1. & 2. quae poena etiam pecuniaria 2000. m. a. statuitur. Vid. Handhabung des Land = Friedens 1495.

§. III.

Quemadmodum itaque nobilibus saluberrima hac sanctione belli priuati iura adempta erant, ita quoque necessarium videbatur, vt huic Constitutioni eadem Comitua substituerent Reformationem iudicii Westphalici, quae & emerfit sub Tit. Reformation Königs Maximiliani die Frey = Schöpfen, und das heimliche Gericht in Westphalen betr. de qua vid. Thomaf. de orig. & inter. iudicii Westph. Quamuis autem seruandae huic paci non parum prodesset illud sueuicum principali Authoritate compactum foedus, cuius virtute multas extra Heluetiam rapinas in Imperio sublatae, ac publica viarum atrocitatis apprime purgata esse, scribit Stumpfius in der Schweizer = Chron. L. 13. C. 21. attamen in pacis robur a. 1500. 2. Iul. in Comituis Augustanis alia prodit Constitutio, sub Rubr. Röm. Königl. Maj. und des Heil. Reichs = Ständen Ordnung des Regiments.

Hoc Regimentum Regni, ex Imperatore, Eius legato, & viginti statuum membris compositum, Imperiale quasi consilium audiebat, quod motas subditorum lites dirimeret, de pace ac bello decerneret, ac diuisis necdum circulis, strenuam pacis publ. executioni manum praeberet. Conf. *Werlhoff. de iure Germ. Patrio. p. 15. Not. 9. Naucler. Vol. 3. gener. 50.* atque, ne quid dubii circa Constitutionem d. p. p. occurrere cuidam posset, hanc pacem Imperator in iisdem Comitibus ulterius declarat, vid. *Erklärung des Landfriedens* de a. 1500. iudicioque Camerali denunciationem banni, aliarumque poenarum ex iure communi in pacifrangos ferendam mandat. *Ibi T. 2.* ipsam vero executionem, in sententia a Camera latae refractarios, Regimento Regni committit. *Ibi T. 6.*

§. IV.

Hanc pacem in genere confirmat R. I. de anno 1510. §. 17. & R. I. de a. 1512. §. 3. eandem repetit confirmationem vna cum eius Executione & perfectione §. 8. quam Imperator intuitu pacifragii Bambergensis in Camera ad poenam banni peragendam virget, §. 18. & vt imperium a. 1500. in 6. diuisum circulos, qui ratione praesidii disputati confusi eousque erant. Lymnaei I. P. L. 1. C. 7. ita in his comitiis 4. accedunt. Vid. *Goldasti Bohem. L. 7. C. 16.* Sed quo illibata porro pax illa subsistat, Comitibus Moguntina, quae a. 1517. emendam Ordinationem Cam. ob novos quotidie casuum euentus condidere, ulte-
rio-

riorem de P. P. deliberationem suscipiunt. *Datt. de P. P.* Tantopere Maximiliano & Statibus cordi erat pacis huius conseruatio. Ast cessante Maximiliani Sceptro, cessare quoque pacem autumant turbatores; hinc a. 1519. non inanem belli priuati ideam exhibet Dioecesis Hildesiensis, inter Episcopum Ioannem, & Dynastas Saldernenses, quibus ille castrum *Lauenstein* pro summa 9960. aureorum oppignorarat; redemptio pignoris iure arguitur Episcopus a Dynastis, proprias eorum facultates vna abstulisse: quare hi, missis iure militari literis diffidationis, peractisque depraedationibus, in terras aufugiunt Brunswicenses. Iniquo hoc animo ferens Episcopus in Duces Henricum Brunswicensem, & Wilhelmum Luneburgicum armis inuolat, praelioque captos abducis eodem mense, quo Carolus V. Francofurti suffragio Electorum Caesar renunciatur. *Chytraeus Saxon. L. VIII. p. 217.* indignans ea de re Carolus his P. P. turbatoribus omnem vim facti inhihet. At spernens Imperatoris monita Episcopus banni fulmine a Camera & vapular, & terris excidit, nonnisi ex parte 1645. Dioecesi Hildesienti restituitis. *Boecleri Hist. Sec. XVI. p. 332.* tale fulmen in Vlicum Ducem Wuertenbergicum, Reutlingam eodem anno vi armata occupantem, a iudicio Camerali emissum ac deuibratum refert. *Ioan. Tetbinger de turb. Wuert. ap. Schardium T. 2.* quem confule.

§. V.

Interim nouante in Germania Luthero Imperator

tor prima Wormatiae Comitia celebrat a. 1521. in quibus potestas antedicti Regni Regimenti rimam haud modicam patitur. Vid. Röm. Rön. Maj. Regiment auf dem Reichs=Tag zu Worms a. 1521. aufgericht. Hippol. a Lapide de rat. stat. Germ. P. 2. C. 5. Sect. 2. & Constitutioni P. P. confirmatum robur accedit. Vid. d. R. I. Comitia haec e vastigio insequuntur alia Noribergae 1522. in quibus singularis emanat Constitutio de Executione, aduersus fractoras pacis publ. proscriptos, & legitimis mandatis & sententiis latis non parentes, per Circulos siue Prouincias Imperii instituenda. Hortleder T. 1. L. 1. C. 1. cui R. I. de anno 1529. §. 11. seq. Mandata super Pace publ. Processum Fiscalis contra inobedientes, Mandata auocatoria & auxiliatoria subnectit. Vid. d. R. I.

§. VI.

Quam felix autem hucusque ac foecunda a cunis suis videbatur Maximilianeae pacis publ. Constitutio, tam sinistra executionis fata praefagit illi disruptum foedus Sueuicum, quod in hanc vsque diem Mandatorum e Camera emanantium executionem pacifico euentu promouit; quanquam illud a. 1533. Nordlingae nouo firmaretur robore, postea tamen renitente Philippo Hassiae Landgrauio vna cum incitatis Ciuitatibus Vlma, Noriberga, & Augusta, quae torno hoc foedus oculo cum Longley Galliarum Legato intuebantur, illud diuifum corrui. Vid. Seckendorf. L. 3. Sect. 4. p. 21. & ex eo Datt. de P. P. p. 427. Add.

Add. *Stratichii Diff. Exot. X.* quo factō Philippus Hassiacus Ulricum Württemberg. banno ante proscriptum vi armata terris restituit. Vid. cit. *Tethinger*, ac Friderico Saxonico iunctus priuato iure Henricum Brunswicensē bimestri spatio Ducatu adigit exulare. *Sleid. L. 12.* Sicque priora turbidi interregni tempora aut rediisse, aut imminere saltem videbantur, nam motus in quorundam statuum animis feruentes aliud coagulabant foedus Smalcaldicum, quod anno 1530. inter Fridericum Saxon. & Philippum Hassiacum in vrbe Smalcaldica cumpingitur. An. 1535. in 20. annos renouatur, & 1537. confirmatur.

§. VII.

Cum autem hae turbarum minae Comitū quoque non parum agitent, haud obscurum colligere erit, cur iurisdictio in causis Ecclesiasticis a. 1541. Camerae iudicio Ratisbonae praescinderetur: cur Dominorum Protestantium Assessores 1544. Spirae in Camera sint recepti. Vid. *Sleid. L. 14.* cur demum a. 1548. 24. Febr., victricibus de foedere hoc Smalcaldico in Saxonia Caroli armis, noua Constitutionis pacis popul. declaratio successerit, cuius vigore fancitum, vt non solum decernenda in Pacifragos poenabanni, sed & in Blasphemos secundum Nemesin Carolinam animaduertendum sit. Vid. *R. I. de a. 1548.* Add. *Ord. Crim.* imo deficiente Executione in Caesarem ipsum Executoris officium cadat. Vid. *d. R. I. Verum* has constitutiones vrte saluberimas oprato subinde

inde effectu caruisse quis est, qui miretur? obstabat hinc Smalcaldicum foedus; socios vi demandata exequi recusans; illinc Suevicum non amplius integrum substitit. Quare cum Albertus Marchio Brandenburgicus Episcopus Herbipolitanum & Bambergensem diris exactionibus armorum iure diuexans, declarato a Camera banno compelleretur, huiusque Executio statibus Franconicis, Comiti Palatino ac Duci Ioanni Friderico demandata incumberet, placuit quidem 1553. rem amica transactione componere, at speratum res omnis euentum non vidit. *Tbuan. p. 543.*

§. VIII.

Ast huic alius longe felicior executionis exitus, succedit in Wilhelmo Grumbachio, qui, cum pari vexa Cathedrale Capitulum Herbipolitanum, cuius Episcopum Melchiorum Zobelium sicario ille iure interfecerat, infestare conaretur. Vid. *Petr. Lorrich. de Caede Melch. Zob. Comitum Augustana a. 1559.* praeter Visitationem Iudicii Cam. Executionem P. P. de liberandam imperante Ferdinando I. suscipiunt. *Goldsst. Politische Reichs-Händel P. V. p. 162.* quod & sub Maximiliano II. a. 1566. factum leges, in *Epitome Scharpii T. IV. p. 46.* eo effectu, ut banni poena an. 1562. a Camera Imp. in Wilhelmum Grumbachium declarata, nunc an. 1567. Executioni mandata fuerit ab Augusto Saxoniae Electore, qui rem omnem sibi nomine Imperii commissam non sine iustitiae emolumento confecit. Vid. *Schard. d. l. p. 49.*

obni

Add.

Add. *Mülleri ann. Sax. p. 143. seq. Sleid. Cont. L. 3.* Sic & posteriora Comitia assidua fere cura circa promovendam P. P. executionem tenebat. Vid. *R. I. de anno 1569. & de a. 1570.* in quo militum Praedones eliminati, pacis publ. Executio deliberata, foedus Hanseaticum hucusque ad 22. vrbes auctum, ad 3. diminutum fuit. Add. *Thuan. L. 47. d. Epit. p. 140.*

§. IX.

Hic sistit agmen Constitutionum P. P. quas per omnia confirmavit *Instrumentum P. W. art. 22. §. Veruntamen.* Ibi: *nulli omnino statuum liceat ius suum vi vel armis persequi, sed si quid controuersiae, siue iam exortum sit, siue posthac inciderit; vnusquisque iure experiatur, secus faciens, reus sit fractae pacis.* Visis nunc ceu per transfennam pacis publicae Constitutionibus, ac delibata in quosdam Violatores poena banni, iuuabit modum ipsum ac processum iudicarium ad has Constitutiones directum paucis adumbrare, quo deinde ratio quaestionis nostrae facilius pateat, saniusque resulter.

CAPVT V.

DE MODO ET PROCESSV CITATIONIS AD CONSTITVTIONEM PACIS PVBL. ET EXIGVO ILLIVS VSV IN IVDICIO CAMERALI.

§. I.

Vidimus in superiore Capite §. I. iudicium Camerae Imperialis a Diuo Maximiliano tunc temporis

G

ris

ris Romanorum Rege anno salutis 1495. vltima Octobris communi Statuum consensu institutum. Videamus & nunc post primum 3. Nouembris eiusdem anni factum Francofurti ingressum, iudicii huius procedendi modum, causasque eius iurisdictionem fundantes cum ipso Citationis processu, vsuque paulo post exiguo expendamus.

§. II.

Quemadmodum decernendam poenam banni non nisi summo Imperii moderanti, aut eius vice defungenti, iudicio puta Camerali, competere liquet, ita & singularia tam actionis quam iurisdictionis requisita in hoc iudicio praescribit O. C. P. 2. quae ceti prima fundamenta, vt 1.) illatam vim publicam *T. 10. §. 4.* 2.) Manum coadunatis hominibus armatam, *T. 10. ibi.* 3.) Dolum malum *T. 11. pr.* probanda a singulis & alleganda praemitto. Positis his circumstantiis competit accusatio fractae pacis publ. in supremis Dicasteriis laeso, eiusque heredibus, cuius de populo, & fiscali Caesareo aduersus pacifragos, cuiuscunque sint qualitatis. *D. ab Andler. in Corp. Const. Imp. vom Land-Frieden* siue sint saeculares immediati & mediati; vid. *Tr. Const. P. P. dass von wegen Ueberführung des Kayserl. Land-Frieds am Cammer-Gericht* &c. nisi hos a iurisdictione Camerae tueatur priuilegium, quale Ducis Brabantiae subditis in Comitibus Augustanis a. 1548. Singulari conuentione inter Carolum V. & ordines Imperii collatum

tum refert *Gail. L. 1. de P. P. C. 11. n. 7.* Vid. Integra transactio Burgund. ap. *Wehn. Sympohor. Tom. 6. C. 2. §. 2.* siue sint Ecclesiastici. *Land = Fried 1495.* quos tamen immediate Imperio propter regalia subiectos intellige, alios autem mediatos coram suis ordinariis conueniendos excipe cum *Gailio de P. P. L. 1. C. 1.*

§. III.

Duplex hic actionis via patet vel criminalis, vel ciuilis. Si de fracta pace quaestio obuenerit, poenas persecuturus ingreditur viam Citationis. Si vero de frangenda pace metus est, aut ad rem, quae nobis abest, agendum, obuia est alia mandatorum. *Decker in Vind. p. 581.* quae duplex via, vti distinctam plane naturam habet, ita & sigillatim de vtraque tractandum censeo; & Caput hoc Citationem iam videntem, mox autem exolescentem, alterumque mandata absoluet.

§. IV.

Criminalem itaque viam Citationis, vt leui pede percurram, etsi in arbitrio violati actoris sit positum, poenas fractae pacis cum restitutione bonorum ablatorum, damnorumque reparatione cumulare, vel seiungere. *O. C. P. 2. T. 9. §. wir wollen auch 4.* ciuilem tamen actionem & simul criminalem aequae principaliter intentare vetat *L. interdum cum ibi ff. de publ. iud.* & non nisi accusationem criminalem intentare principaliter, petendo reum puniri statuta poena, & deinde incidenter per officium iudicis

dicis petere restitutionem rei occupatae permittit L. interdum §. qui ff. de furtis. Conf. Bart. ad L. 2. §. 1. ff. de vi bon. rapt. & vide verba im Land-Frieden: auf die Pön der Rechten und des Land-Friedens sämtlichen, oder deren eine insonderheit, und um die zugefügte Vergewaltigung oder Entsetzung mit und neben den obgemelten Pönen, oder aber allein principaliter und insonderheit den Land-Frieds-Brecher vor dem Cammer-Gericht vorzunehmen etc. Persecutione hac criminali ad poenas banni, priuationis bonorum, iurium, dominiorum, infamiae, aliasque poenas iuris communis v. g. ad poenam legis 7. si quis in tantam C. vnde vi. Item de vi publica & priuata agit vel ipse violatus, vel Procurator Fisci, aut vterque simul. O. C. P. 2. T. 9. §. So jemand. Et instituitur Citatio ad videndum se incidi, & declarari in poenas fractae pacis, qua Citationem emanata, & qualitatibus legitime & probatis & examinatis procedit declaratio poenae fractae pacis in forma ap. Gallium L. 2. C. 6. n. 9. publicata hac in Consistorio Camerae Sententia statim dominus Iudex & Assessores ex iudicio surgentes, in publicum iuxta R. I. de 1576. §. 57. prodeunt, vbi Protonotarius iudicii in corona ludicis, Assessorum, multaue hominum frequentia ex breuiculo sub dio recitat denunciacionem banni hoc pacto: Nachdem auf Beklagten und erfolgen N. am Kayf. Cammer-Gericht in die Pön des Land-Friedens, auch Röm. Kayf. Majestät, Unserers allergnädigsten Herrn, und des Heil. Reichs
 Acht

Nicht mit Urtheil und Recht gesprochen, und erkläret worden ist, darum im Namen und an statt hochgedachter Röm. Kayf. Majestät denunciiren und verkünden wir denselben N. in solch Kayf. Maj. und des Heil. Reichs-Nacht, setzen ihn aus den Frieden in Unfrieden, und erlauben sein Leib, Hab, und Guth Klägern, und jedermänniglich. Facta hac denunciatione publica Protonotarius Schedulam denunciationis frustillatim ruptam, in terram abiicit, S. Caes. Maestas pedibus proculcat, & forsan apud nos iudex Camerae, si exemplum daretur, fiscique famulus discerpta quedam frustula colligit. Vide de his solemnitatibus publicat banni. *Iul. Magenh. P. 2. T. 9. p. 97. Tilm. de Benign. obs. Cam. 43.* affixionem Edictorum ad valuas Ecclesiae, & solemnitatis bannique effectum describit *Gail. d. C. 6. n. 20. & seq.* Rationem autem, quare Fiscalis famulus frustula quaedam colligat, non improbabilem adstruit. *Decker in Vind. p. 905.* vt indicetur, abhinc Fiscalem sibi ius quaesitum contra bannitum, omnesque eius adhaerentes ad Fiscales poenas procedendi, acceptatam a se declarationem, iureque suo se vsurum, publice profiteri.

§. V.

Idem obtinet declarandi modus, eadem fere formula banni, in suspectum fractae pacis, contumacialis, de quo vid. *Gail. L. 2. de P. P. C. 7.* Singulares tamen vtriusque banni differentias lege *d. l. C. 6. n. 3. & seq.* Atque hanc in bannum declarationis

iurisdictionem a primo Constitutionis suae aetate in Camera exercitam effloruisse, testatur *Gail. de P. P. L. 2. C. 1. n. 29.* Vbi 26. Februarii 1496. primam omnium sententiam banni Imperialis dicto modo pronunciatam esse leges. Testatur *Gundlingus in otii 2.* de Ruprechtio Philippi Electoris Palatini filio, qui a 1512. Successionem Bauaricam Alberto Bauariae Duci eripere vi armata tentabat, sed declarante Camera violatae pacis poenam sensit. *p. 183. & seq.* Testantur denique adducta in praecedenti Capite praecidia de Episcopo Hildesensi §. 4. de Vlrico Duce Würtembergico *ibid.* de Alberto Brandenburgico §. 7. de Wilhelmo Grumbachio §. 8. in quibus fere omnibus demandata banni & concomitantis bonorum priuationis executio luculenter patet.

§. VI.

Haec banni potestas in causis quoque Ciuilibus executorialibus extra fractam pacem in iudicio Camerali emittit, cuius formam sententiae conditionalis cum termino suspensiuo aliam contra Statum Ecclesiasticum *n. 20.* & aliam contra saecularem *n. 22.* refert *Gail. L. 2. de P. P. C. 4.* quem adi. de Reuisione autem a Sententia Camerali banni declaratoria consule *Bechtium de Salu. Cond. Th. 120. & seq. Cum Bender de Reuif. Concl. 34. per totum & n. 27.* quorum Scrinia expilare, nostro calamo non expedit. De iurisdictione Camerali banno proscriptos absoluendi, in *Ord. P. 2. T. 18. in princ.* fundata vide *Roding. L. 1. T. VII. §. 23.* Vbi exemplum impetratae flexis genibus

bus absolutionis, in causa Sievers contra Wilsfen
de a. 1658. cum forma absolutionis suppeditat.

§. VII.

Quaquam autem poena banni & priuationis
bonorum in multam pecuniariam 2000. m. a. par-
tim filco, partim actori applicandam iuxta R. I. de
1521. commutata abierit, vide & R. I. de 1576. & 82.
de qua videatur plenius *Blum. Proc. Cam. T. 29. §. 77.*
& *seq.* Exoleuit tamen nonnihil frequentata hucus-
que banni potestas, eamque dubiam fecere mota con-
tra Cameram ab annis 1556. & 57. Statuum poten-
tiorum grauamina. Colliges non obscure ea super
fractae pacis iudicio intentata ex *Ludolff. Comment.*
Syst. app. 1. p. 20. p. 40. & 53. quae rem eo adduxere,
vt, frequentissima licet post iudicium Camerale no-
ua ordinatione anno 1555. instructum, de violata
pace extiterint actiones, rariores tamen condemna-
tiones fuerint subsecutae. Accedit R. I. N. de 1654.
qui poenam banni, nec non immiissionem ex primo
vel secundo decreto contra contumacem plane sustu-
lit. §. 36. *Bürde nun hierauf.* Accedit & Capitu-
latio Leopoldi Imp. de 1658. quae declarationem
banni absque communicato inter Status consilio de-
cernendam suspendit. *Art. 28.* Accedunt Capitulatio-
nes recentiores Imperatorum Iosephi I. *Art. 27.* Caroli
VI. Caroli VII. & Francisci Imperatoris gloriosissime
regnantis *Art. XX.* Vbi quidem supremis Dicalteris
in casu, si quae pars ad Constitutionem P. P. causam
qua-

qualificet, Citatio ad videndum se incidisse, decernenda permittitur, sed facta causae submissione, acta ad Comitata transmittenda, a tribus Collegiis, eorumque deputatis consilium ad Imperatoriam Maiestatem expediendum, & ab illa demum ratihabitio imperiendi statuitur. Quem effectum cum praesentia saecula non viderint, & sequentia frustra expectent, petitas eiusmodi Citationes ad formulas Procuratorum effectum carentes pertinere cognosces; & hinc natum vides minus frequentem actionis huius usum, nullaque iam dudum condemnationum exempla esse infecuta. Nolo ulteriolem infrequentiae huius rationem cum *Auctore observationis in Acad. Frid. Halensi editae Tomo 6. obs. 31. §. 6.* in eo adstruere, quod *Imperii status hodiernus sit talis, ut regulariter armis locus detur, quia inter potentes non sit iudicis, iustitiaeque copia.* Absit enim, ut ius manuarium reductum esse dicam, ideoque sententia ista Auctori suo merito relinquenda. Vid. *Gundling. Tract. de efficiencia metus C. 2. §. 39.* ast, cum Dno. de *Ludolf in Comm. Syst. Sect. 1. §. 5.* causam infrequentiae eam afferro, quod animi civium imperii ad vim & arma inter se exercenda tanta procliuitate, ut olim, non amplius confugiant, & ubi morus inter potentes metuantur, Imperator aliue Vicini ad ignem in cineribus extinguendum concurrere soleant.

§. VIII.

Sed sublata necdum lege publica, quaeritur, utrum

vt *rum* facultas banni declaratoria ita adempta fit Camerae, vt ne vllum quidem in priuatos banni fulmen ferire valeat? quaestionem eiusmodi circa Statu potentes ex praecallegatis rationibus inuilem dices. At circa priuatos in caufis faltem ciuilibus executorialibus aliud obtinere, ipfa quandoque fuadet iuftitia; nam, vt inquit *Gail. L. 1. obs. 113. n. 16.* iustum est, vt in eum iura infurgant, qui ius, iudicem, & partem elufit. Et, vti voluerunt Imp. Theod. & Valent. in *L. 2. C. de pet. hon. subl.* talis fiat caeteris vindictae & temeritatis exemplum. Suffragatur huic R. I. N. de 1654. §. 15. qui non tantum Fifcalem contra refractarios executioni demandatae excitat, fed dignam quoque poenam banni in obftinatos a Camera feriendam iubet. Talisque emanati fulminis famofum exftat praeciudicium de anno 1698. in caufa *Mottet* contra *Counotte*, de quo legi meretur iuftitia declarationis in bannum in hac caufa *Wetzlariae* proftans, cum mandatis ibidem annexis.

§. IX.

Quid fi casus ad Constitutionem P. P. qualificatus exiftat, etiamnum condemnatio procedere poffit? quanta illius facilitas in petito ad poenam pecuniariam poffet euenire, *Termag. de decern. Proc. Class. 1. C. 2. n. 5.* tantam difficultatem ob requifita actionis ad bannum poenalis probanda ipfius legislationis forma relinquit, ita vt casus legis exiftere vix queat. Frequentiffimas equidem legis apud *Gylmannum*, &

H

alios

alios eiusmodi actiones, sed absolutorias plerumque sententias, poenaeue mitigatorias insecutas esse, docent vota Assessorum Camerae apud *Gylm. T. 1. Symphorem. p. 28. seq. Add. Barth. Collect. sentent. Cam. Tom. 4. de 18. Maii 1573. lit. F. § 22. Decembris d. a lit. F.* Si enim non quaelibet violentia sufficiat, sed praecise dolus malus sit probandus, vid. *Deck. Vind. T. 29. n. 47. § 49.* sane maximam esse difficultatem, concursum horum requisitorum, praecipue dolum probandi, non videre non debes. Et licet in vim probationis graues etiam praesumptiones admittat *C. O. C. part. 2. tit. 10. §. 6.* quem tamen adeo inconsultum credideris, qui facti sui rationem doli expertem adferre nesciat? ecce! quam condemnationem sperare tibi liceat, concludere.

§. X.

Tanta igitur difficultate obuia, recurrens fortassis ad alias poenas, praeter bannum occurrentes, qualis E. G. est poena 2000. m. a *Blum. § Deckber. ad h. T.* item poena L. 7. Si quis in tantam C. vnde vi. Verum ex identitate rationis hanc quoque poenam frustraneam cenfeo. Nam, etsi non raro huiusmodi supplicationum exempla exhibita legantur apud *Blum & Hoffmann in suis supplie. Cam.* quas inter in causa *Biechtesfel* contra *Suld* de 1657. 13. Augusti talis citatio decreta extat, ap. *Blum. T. 18. n. 31.* tamen, cum non de libellis Aduocatorum, non de decretis processibus, sed de sententia loquamur, quae sola affert

affert celebritatem actioni, condemnationem ad praescriptum dictae legis secutam nullibi leges. Nihil igitur restat quam cum *Deckbero* consultius suadere Aduocato, vt, missa poena, rem ipsam persequatur. Hinc pono.

CAPVT VI.

DE MANDATIS SVPER FRACTA PACE PETITIS, SANIVSQVE PETENDIS.

§. I.

Praelibati in §. 4. prioris Capitis cum poenis fractae pacis persecutionem rei incidenter cumulari posse, quae poenis iuncta ita valet, vt cum vnica poenali actione, quaecunque illa sit, ciuilliter intenterur, *Deckber ad Blum. Tit. 29. n. 108.* quoadmodum enim, si transitorium sit grauamen, actio super fracta pace sua natura est poenalis, ita, perdurante grauamine, mixtam induit ex concurrente mandato naturam actio, & est cum rei, tum poenae persecutoria. *D. Ludolff. Comment. Syst. Sect. 1. §. 10. n. 33.* distinctionem concursus harum actionum aperte enodat *Deckber cit. l.* quem vide, vbi actiones rei persecutorias ad consequendas res ablatas, damnique restitutionem ita comparatas esse dicit, vt altera alteram consumat, per *L. 57. ff. de R. I. L. 3. 5. 7. §. 27. ff. de Except. rei iud.* pro diuersitate vero obiecti intuitu fractae pacis alia obtinent mandata relaxatoria, alia

alia inhibitoria, alia restitutoria, ad quae priusquam digrediar, vnicam diuersi fori quaestionem praeterire nequeo.

§. II.

Quaeritur, an, Fiscali coram iudice ordinario poenam persequente, actor in Camera restitutionem principaliter petere possit? Chimaericam dices hanc quaestionem, super facto Fiscali Camerae nec licito nec probato: ast e chimaerarum numero eximendam credo illam, quam in ipso Senatu Aulico a. 1670. motam adnotat Dn. ab Andler *in Iurisp. publ. & priu. L. 2. T. 2. n. 16.* dicitque circa eam illustrissimum Senatam censuisse, quod per factum hoc tertii & Imperatori & parti laesae iurisdictio, iudiciiue Electio subtrahi non possit. Libera itaque manet actori electio, rem fractae pacis violentia sibi ablatam in Camera persequendi.

§. III.

Sed quid auxilii haec rei persecutio super pacis publicae iudicio appromittat, ipsa mandatorum C. C. e Camera emanantium indoles satis indigitat; vel enim petis ex formula pacis publicae mandatum de relaxando arresto? & probata dudum praxis id non nisi cum C. emanaturum praenoscit, per praeiudicia passim obuia. Infremas licet cum *Iul. Magenborstio P. 2. tit. 22. p. 142.* & melioris asseras conditionis esse, pacem frangentes capiendo, sicque plus delinquendo, quam non capientes; ad stipulans tamen lex expressa C. O. C. P. 2. tit 25. §. 11. & 12. mandata eius-

eiusmodi decernenda inuoluit. Aut intendis mandatum de non molestando in iure tuo? quid aliud nisi C. C. exspectare poteris? nam quis iudex in hisce mandatis ad simplicem turbationem in tuis iuribus, rebus, aut persona tua S. C. praeciperet? cum alterius turbatoris iura tuis forsitan potentiora ignoret, quae illico auferenda illi sine causae cognitione iudicare nec potest, nec debet. Vt probat praeiudicium in *Blum. Suppl. Cam. T. 8. n. 74. de 1661.*

§. IV.

Feliciores te fortassis fore putas, si mandatum de restituendo tibi ablata super fracta pace qualifies, cum iura omnia talem restitutionem praepremis faciendam iubeant? C. 1. C. in literis §. de Restit. Spoliat. C. ult. de ord. cognit. L. 37. ff. de iud. Barb. ad h. L. n. 270. Gratulor hanc sortem ex diuortium faciente praxi Iudicii Imperialis Aulici, quod testante Dn. ab Andler in *Iurisp. publ. §. priu. L. 2. T. 37. n. 1.* mandata S. C. decernit ex §. non leuibus rationum monumentis, quae vide ap. Andler *d. l. n. 22.* ast si inueteratum iudicii Camerae Imperialis Stylum inspicias, pari fortuna te fruiturum non gesties, hunc enim Stylum, quod mandata regulariter C. C. decernantur, velut pro lege obseruandum ait *Gyhmunn. Tom. 1. P. 1. tit. 1. Dub. 4.* meminitque hanc quaestionem olim in Camera fuisse controuersam, at crebrioribus obtinuisse calculis, regulariter S. C. mandandum non fore; id quod his innititur fundamentis: 1.) ne accessorium

forium nempe mandatum sub poena banni emanans potentius sit suo principali, quae est Citatio. 2.) Ne reus per mandatum S. C. absque causae cognitione sua possessione deiiciatur. Vide Cameralitas *Rod. L. 1. tit. 12. §. 5. & Gail. L. 1. de P. P. C. 5.* quamuis autem haec doctrinae Cameralis veritates suppressere conetur Dn. ab *Andler cit. l. & arbitretur*, primam Gailii rationem, quando mandata principaliter & separatim sine Citatione petuntur, manifesto in sufficientem; & alteram veterum Cameralium nimis generalem, eamque in causis pignorationis obtendi etiam posse, praesertim cum hodie mandata S. C. pristino fere effectu carere soleant; tertiae vero, Styli, aliarum Curiarum, quibus in crimine fractae pacis S. C. mandare non noxum, sed solenne ac quotidianum sit, prout exempla satis multa adducere haud difficile foret; nihilominus aequalitatis iudiciorum rationem iniens, tandem concludit, arbitrio iudicis relictum esse, an mandatum C. vel S. C. veniat discernendum. Quidquid autem hac de re sentiat *Andler*, firma manet Styli Cameralis C. 6. vigentis observantia. Quandoquidem enim antehac Citatio super fracta pace sub poena banni decernebatur, mandata vero principaliter petita quadam relatione illam accessorie adaequant, durum sane videtur, in iis adeo stari simplicibus narratis, ut cui nondum convicto; neque audito tanquam criminoso rerum restitutio sub capitali poena iniungatur. *Tennag. Class. 1. C. 3. n. fm.* §. V.

§. V.

Sed quaeris, vtrum hoc Stylo non obstante hodie mandato S. C. hoc casu locus esse possit? Si rationes Dni. Ludolff. *in Comm. Syst. Sect. 1. §. 10. n. 34.* non parum praegnantibus expenderis, quod 1.) per R. I. 1654. §. alle Supplicantem 79. narrata verosimiliter probanda sint ante decernendos processus: 2.) banni poena non amplius frequentetur, sed pecuniaria in eius locum successerit: 3.) idem R. I. §. 193. iubeat Cameram contra violatores pacis publicae mandata inhibitoria impertire, quae S. C. decernuntur: 4.) ratio adaequata dari non possit, cur non idem in mandatis restitutoriis locum inueniat: 5.) accedat praxis iudicii Imp. Aulici, de qua Andler *d. l. Conf. Deckber ad Blum. T. 29. n. 200. 201.* qui veteri Stylo, mutatis rerum circumstantiis, iudicem non esse alligatum statuit. Adde Exempla *Cam. Iud. ap. Gylm. ver. iud. L. 2. Decis. 59. p. 727.* Sane hoc casu mandatum S. C. tibi obuenturum crederes; verum illibatus Styli Cameralis vsus adeo obsistit, vt idem Ludolff. *d. l.* affirmet, publicae rei, iurisque certitudini expedire, vt dubii huius iuris Cameralis decisiva resolutio aliquando daretur.

§. VI.

Istis igitur circumstantiis existentibus quid consilii restat? consule Rodingum *L. 12. §. 13.* cum Deckhero *ad Blum. n. 199.* & Ludolff. *Comm. Syst. Sect. 1. §. 10. n. 35.* consule ipsam vigentem praxim! quid tibi

bi suafum vides? conspirat praxis, concordant dicti Camerales, consultissimum fore, vt, missa demum super Constitutione pacis publ. rei persecutione, & factum qualifies, & petikum dirigas ad famosos 4. casus *Ord. Cam. P. 2. T. 23. vel Conc. Ord. Cam. T. 25.* sicque mandato S. C. impetrato certius triumphabis. Hoc ergo sine vt petikum tuum corones, sciet dexteritas tua, quale mandatum in violento facto ad hos 4. illustres tibi casus petere debeas. Me si praxis paululum libata non fallat, te petiturum opinor mandatum cassatorium, inhibitorium, restitutorium annexa citatione solita. Idquod obuia indies exempla tibi probant.

§. VII.

Quid autem si metus violenti facti tibi imminet ab eo, qui minas exequi tales possit, quibus in facto consummatis securitas publica violetur? metum hunc auertent mandata prohibitoria, auocatoria, auxiliatoria, de quibus *Tennag. Class. 1. C. 10.* requisita mandati prohibitorii siue de non offendendo probe exponit *Deckher ad Blum. n. 256.* cui adde *Frid. de mand. C. 33. n. 3.* quibus legitime probatis, obtinebis mandatum de non offendendo S. C. ann. Cit. solita idque praeter innumera confirmat exemplum in *Causa Hildesheim contra Hildesheim ap. Gylm. Tom. 2. p. 1. Vol. 11. p. 100.*

§. VIII.

Si autem militare ferrum foribus tuis impendat, mandatum auocatorium contra milites suppeditat

ditat *C. O. C. P. 2. Tit. 10. §. 8.* quod auocat, & saluo iura causasque deducendi iure prohibet vtriusque fortis arma tantum offensiuā, sui vero defensiua nusquam, nisi eum in finem, ne termini defensiui excedantur. Vid. *Vot. Antiwacker ap. Klock Relat. 167. n. 42. & 50.* mandati huius praeiudicia recentiora inquirenti praxis suggeret; eaque S. C. emanasse, nullus dubitabit, qui conseruationem tranquillitatis Imperii summi esse fauoris, ac Ciuium quemque ad eam, quantum potest, seruandam ipso iure gentium obligari expenderit.

§. IX

Taliane mandata prohibitoria & auocatoria etiam in Principem, Ducemue exterum Impereo non subiectum exserere vires possint? aërem dices prohibitoriis hisce mandatis vapulare, siquidem cum tali Principe res non ex germanorum Ciuili, sed communi gentium iure agenda veniat; attamen auocatoria, si non in Ducem ipsum, saltem in milites sacramento illi obligatos, (modo ciues Imperii nostri sint) obtinere affirmo, & prouoco, teste Deckhero, ad factam olim Leopoldi Imp. iussionem, iuste enim discernit Gailius, ea bella Ducum intuitu ipso inre illicita, & ratione militum, credes ipsemet, improbum esse, violentas manus saluti Patriae inferentem temerario auxilio adiuuare. Sed quem putas effectum auocatoria mandata in Vasallum pacifrago feudi Domino adfistentem fortiri posse? Adstringit Vasallum

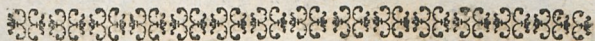
I
mili-

militem iuramenti Religio, obligat promissa fides, qua ad auxilium Domino praestandum ratione feudi est deuinctus. 2. *Feud. tit. 7. § tit. 28.* verum si est impia promissio, quae scelere impletur, *text. in C. in malis 22. quæst. 4.* sane antiquiorem pendere debet fidem erga Deum, Caesarem, & Imperium. Vide plenissime *Gail. L. 1. C. 4. de P. P. n. 10.*

§. X.

Emanatis hisce mandatis, si necdum quiescat, violentia contra securitatem publicam attentata, petes decerni mandata auxiliatoria ad proximos Circulorum Directores, iuxta R. I. de 1529. §. 11. Hi enim, sicut ad proprium detrimentum, ita ad proximi ruinam auertendam summo iure tenentur, nam occasio de publico bene merendi, malique deturbandi omissa nullo iure potest purgari. Vide de his mand. *Tennag. Class. 1. C. 12. Vers. 3.* sed caue sis, ne mandatum hoc auxiliatorium siue de manutenendo confundas cum mandato de exequendo, ut fecit Meinungen in quodam Exhibito publici iuris facto in causa der Gleichischen Ehe = Leuten contra Meinungen; cui tamen satisfacit Dominus Op-pelen in altero exhibito, vbi differentiam horum mandatorum pulchre persequitur.

D I X I

I.

Laudabilis est praxis illorum iudiciorum, quae rationes decidendi partibus extradere non abnuunt.

2. An consultum sit, poenam veteris testamenti a legislatore diuino in adulteros Statutam denuo introduci? problema esto.
3. Ius Germanicum vniuersale, quatenus in multis Vniuersitatibus traditur, praeterquam quod magnam in foro producat confusionem, certo respectu paucisque exceptis, inutile quid videtur.
4. Iurisdictionem in causis matrimonialibus D. D. Protestantium immediatorum, cum ea suprema effugiat Dicastria, soli Imperatori competere defendo.
5. Si quis institutus sit haeres sub ea conditione, vt ad castra Catholica transeat, vel adimplendam conditionem, vel respuendam esse haereditatem sustineo.
6. Directorium in Comitibus, sede Vacante Moguntina, competit Capitulo Cathedrali.
7. Ast beneficio Austraezarum sede Vacante Capitulum non gaudet.
8. Praeter Deum non datur aliud primum principium iuris naturae Puffendorfianum.
9. Ratione iusti & iniusti magna est differentia inter occisorem infantis, sine cuius interitu quis aggressus vitam saluare non potest, & inter interemptorem commilitonis sui, quem is Victori Exercitui euadere parans, globo traicit, illius equi participandi causa.
10. Inquisitus vi tormentorum delictum confessus, etsi post-

postmodum in ferali pegmate constitutus delicti, quod ad
bancum iuris rarificauit, innocentiam Confessionario aperit,
sine vltiori inquisitione supplicio mulctandus est.

11. Filius Vasallus tenetur ad auxilium contra Parentem,
qui Dominum iniuste inuadit.

12. Incestus aut aliud quoduis crimen publicum non in-
uoluit caducitatem feudi.

13. A iure naturae non differre videtur Conscientia,
quam Hoffmannus in suo Lycurgo Germanorum optime
describit, esse Syllogismum practicum, cuius *Maior* est lex
aeterna Dei: *Minor* actiones nostrae bonae vel malae: *Con-
clusio* gaudium vel tristitia.

Giesen, Diss; 1749-51

f
sb.

13

Pu. ch. 17.
Pu. 1. num. 15.
1750, 2 5

DISSERTATIO INAUGURALIS
HISTORICO-IVRIDICA
DE
MODERNO VSV CONSTITVTIONIS
PACIS PVBLICAE IN SVPREMIS
DICASTERIIS
EX GENVINIS FONTIBVS DILVCIDATA
SIVE QVAESTIO

VTRVM ADVOCATVS BENE CONSVLAT CLIENTIBVS,
SI IN CASV AD CONSTITVTIONEM PACIS PVBLICAE
QUALIFICATO POENALITER AD EAM CONCLV-
DAT, AN VERO PRAESTET, CIVILI REI
PERSECVTIONI INSISTERE?

PM.

QVAM
PRAESIDE DEO TRIVNO

EX DECRETO
ILLVSTRIS IVRISCONSVLTORVM ORDINIS
IN ACADEMIA LVDOVICIANA
PRO LICENTIA

SVMMOS IN VTROQVE IVRE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA RITE CONSEQVENDI
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTIT

A V T H O R
CAROLVS ERNESTVS BEHRENS
HILDESINVS.

AD DIEM DECEMB. MDCCL.

G I E S S A E,

TYPIS IOANNIS IACOBI BRAVN, ACAD. TYPOGR.

